

IRODALMI-KULTURÁLIS FOLYÓIRAT

VI. ÉVFOLYAM 4. SZÁM

2016. DECEMBER

350 Ft

FAZEKAS MAJOR GIZELLA

TÉLI TÁJ

Téli tájon agancsos vad,
gyönyörű a koronája.
Aranysárgán tündöklük
a hófehér, csillogó tájban.

Mindig csak figyel, félnie kell,
erre született, így nőtt fel.
Ékes agancssal, koronával,
méltósággal lépked a tájban.

Büszkeségét remény vezeti.
Élvezet ily csodát nézni.
Bár életét félve éli,
mégis próbál megmaradni.

Az élet mily hasonlatos,
így nőttem én is fel ott.
Színes lett ez a nagyvilág,
Isten elhozta áldását.

BÓHM ANDRÁS

KÖRBENJÁRÁS

Óhatatlanul visszahullnak
ítéleteink,
mert mi nem győztük jóval
a rosszat.

Saját fegyvere pedig
csak ideiglenesen fogja.
Kenyérrel visszadobni?...
– egyetemesen még sosem próbáltuk...

HABOS LÁSZLÓ

KARÁCSONY

díszített fenyő
gyermeki csodálkozás
s jászolban remény

DYLAN D. TIDES

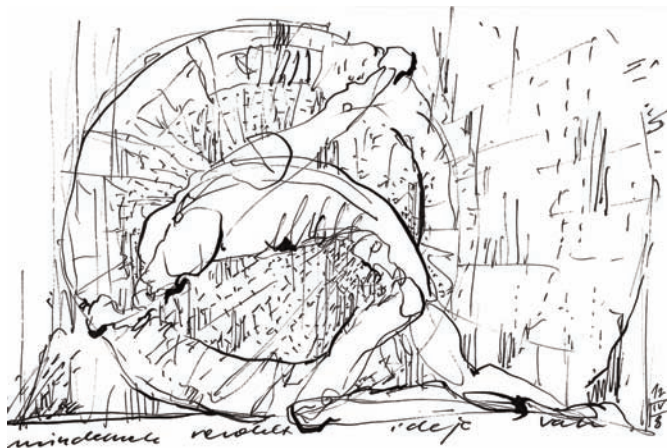
SZENTESTE

Ült egy csupa-piszok, éhes kislány
egyedül a tér tömegében;
jött egy puha-csuda ráncos tündér,
melegen az ünnepi télben.

Hipp-hopp, tovaszökik álmos bújja,
kezeibe kúszik az élet!
Könnyét letöröli: Minden pompás!
Mosolyog a nagymama-lénynek.

„Foszló pitefalat éppen rád vár!
Ide, Csibe!” – mondja a néne. –
Szent nap! Ma a szoba több lelket vár!
Ideje, hogy elgyere végre!

Ketten nevetik a víz játékát,
ide-oda csobban a csapnál...
„Nézd csak! Ideteszem ében fésűd!
Ez a helye, hogyha maradnál...”

László Bandy: Mindennek rendelt ideje van

PÉTER ÉVA ERIKA**[ROZSDAMÁZAS]**

rozsdamázas csorba fák
kiömlött köd a vérük

egymásnak szemrebbenések nélkül
mindent beígérünk
felsejlő glóriánkat nyessük
a szív bevethetetlen ünnep
a dobogás csarnokai
csöndben kiürültek

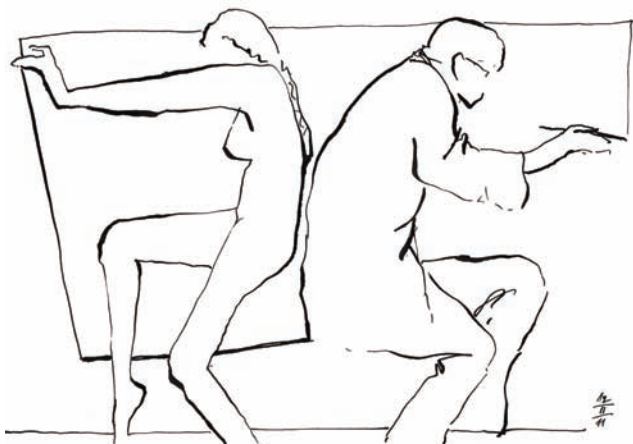
a tavasz széljegyzetét
soha meg nem írják
magunkba nézni békényi helyig
na ez mi egyre ritkább
csillagtumorok az ég húsában
megfúlt kövek a földön

nem változunk meg túl
több emberöltőn
maradunk ugyanazok se

[HÁNY VETETLEN ÁLMOT]

hány vetetlen álmot hagyunk dohosodni
állott döntéseken a véglét párolog
nem vesszük észre a látszat sár mocsok
maszkjainkhoz hozzá lehet szokni
és se szobánk se ablaknyi tisztesség
kopott hitünk kezünkől tovalibben
még fellángol a napkelte ereinkben
de beletörődünk nem is kell mentség
elég hogy tudjuk erre születünk éltünk
hogyan mint a rák hátrafelé lépjünk

hallgatásunk a jövő kifeküdté
a gondolat egy földön felejtett téglá
nincsen szükség háznai tartalékra
ha a szívekbe úgyse építjük be

László Bandy: Rajz

†MÁJER JÓZSEF**HÓESÉSBEN**

Láttalak szállni a hópolyhekkal!
Gyöngéden sodort a sarki szél,
s te siklottál, mint fény
ezüst tó vizén,
majd szoknyád alá bújt,
és felröpített magasra, a házak fölé.
Alélt kábulatban élvezted,
hogy keringőzik veled a forgó szél.
Aztán elengedett!
Sebesen zuhantál a mélybe,
de mielőtt lábad a földet érte,
újra felkapott,
tovább játszadozott.
Már nem aggódtam érted!
Elhozott megmutatni téged!

KARÁCSONY ISTVÁN**FÜZÉRLÁNC**

Szeretnék, ó, szeretnék lehelve súgni néked valamit.
Valamit, mely finom lepelként ereszkedne válladra.

Válladra, mit ölelő karom remélve-remegve tart,
ha zizegve szól tested lágy harmóniája.

E harmónia szomjazza reszkető mámorod
illat-nedűjét.

Nedűjét a gömb-kavalkádnak
Te teszed teljessé!

Teljessé, aki a minden vagy nekem!
Nekem, Te, aki az álom-napomból lehoztad a fényt,

holdamból a sárga gömböt,
gömbömből a reszkető ózon-hullámokat.

E hullámok szivárványívén szeretnék zökkenve érkezni
hozzád,
szerelmem völgyébe!

Ott örökké egybeolvadni véled
szerelmünk mámorának vörös-fehéren izzó kohójában!

TARNÓCZINÉ BARABÁS IRÉN

Februári szél
kezemre jégcsókokat
fázósan lehel.

KREISCHER KORNÉLIA**TÁVOLI ÖLELÉS**

Érzed-e, kedvesem, remegő kezem,
 mikor ölellek, hogy legyek bilincsed?
 Látod-e, kedvesem, ahogy könnyezem?
 Ám jövőtlen képünk ne keserítsen!
 A most van! S mi még mindketten itt vagyunk!
 Drágám, engedd magad teljesen nekem!
 Éljük át újra régen volt tavaszunk!
 Ne engedd, rémisszen jeges félelem!
 E kapaszkodás magunk ámitása.
 Valós találkozásunk nem lesz nekünk.
 Játsszunk hát halál előszobájában!
 Gondolatban most már bármit tehetünk.
 Hidd, férfitested még erővel telik!
 Álmodban ölelhetsz engem reggelig.

SZABÓ IMRE**SZÁRNYALJ!**

Szárnyalj jó magasra,
 Vár a kéklő ég!
 Szárnyalj jó magasra,
 A cél is messze még!
 Szárnyaid elsöprik
 Az akadályokat,
 És nincsen oly erő,
 Amely visszatarthat.

Van kedves segítőd,
 Van nagy cél előtted,
 elérni akarjad
 A parázsló eget.
 Lüktetve izzik az,
 Mint fénylő napkorong,
 Segítő Urunknak
 Szívében ez lobog.

Szeretete fénylik,
 Megmozgat Ő mindent,
 Befogad, átölel,
 És megsegít minket.
 Erős karjaival
 Tartja fenn az eget,
 Úgy érzem, és hiszem,
 Hogy ez a szeretet.

KISSNÉ MATKÓ GABRIELLA

Szélvihar süvít,
 Feltöri az éjszakát,
 Mondj el egy imát!

TORMÁSSY ERZSÉBET**BOSZORKÁNYJELMEZ**

Elmegyek a maszkabálba,
 s leszek a bál boszorkánya.
 – Ám álarcot hol vegyek? –
 kérdezgettem férjemet.

– Ne fáradjál – válaszolta –,
 nem kell neked menned boltba,
 mert mit más vesz ehhez drágán,
 neked nyakadon ül, drágám!

PETRIK ISTVÁN**MEGKERÜLT IDŐ**

megkerestem
 az eltűnt időt
 elbújt az öreg tölgy mögé
 megláttam ahogy elvegyült
 a vízmosta
 kavicsok közé
 megfigyeltem
 az eltűnt időt
 tollpiheként súlytalan
 mikrovilágnyi lepkeszárny
 egy kagylóhéj
 mely zárva van
 megcsodáltam
 az eltűnt időt
 a szívdobogásban ott lakik
 észrevétlen lépteivel
 a síríg követ valakit
 megkérdeztem
 az eltűnt időt
 némán nézett
 és nem felelt.....
 hajókat hajtó
 szelek között
 a végtelenségről
 énekelt.....

KREISCHER NELLY

Kopasz tarlókon
 Varjúsereg keresgél
 hullajtott szemet
 már deres rögök között.
 A tél lopva közeleg.

BÍRÓ ANDRÁS**LEVÉL SZICÍLIÁBA**

Császárom,

Ki most Szicíliában
jó hónapja már élvezed a hűs,
aranyló nyarat, váltott lovakkal
küldöm a hírt – immár hetedszer –,
Róma lázong! A nép tébolyul!
Császárom, üzenj, és küldd parancsod,
hogyan mit tegyünk hát?

A tömeg, mely
tegnap még kábultan, alázatosan,
aztán ujjongva fogadta Tőled
a cirkuszt és az ingyen kenyeret,
most megvadulva az újhíttük
vérétől és a könnyülő élet
varázsától, egyre merészebb
bátorságra kapva:

cirkuszt s kenyeret követel és még
több keresztényt az arénák vértől
ázott porára,

S mire nem képes
ez az áradat, amely még tegnap
Téged éltetett: halld,

ennivalót
követelve megostromolta a
római kenyérraktárt, és
lefégyerezte a dárdásokot,
és mindent fölevett...
Zsoldos lovasok –
s gyenge vigaszként írom ide, hogy
a bujtogatók – néhány bitangra
várnak a cirkusz sovány vadjai.

De olvasd tovább:
már az Állami
Hivatalokban is azt beszélnek,
hogy azért nincsen több cirkusz, mert a
keresztények jól megtömték zsebed
aranyakkal, és ez neked elég,
s most Szicíliában sütteted hasad...
Közben a tömeg rajtuk tölti ki
bosszúját, mondván: a hivatalok
lebzselő hada eszi előlük
el, vagy titokban a görögöknek
potyázza el

a drága kenyeret...

Pár nap óta már
a provinciák hírvivői is
sötét hírekkel jönnek mind haza:
A parasztok nem vetik be földjük,
csupán annyit, mi önekik elég,
de a barbárok minden javakból
böven élvezik Rómának kegyét...

Császárom! Mi lesz, ha majd a tömeg,
ez az elvakult, dühödt nagy erő,
ez a bős orkán, mocskos söpredék
ellened fordul, mert baja okát
csak benned látja?

Ha majd szájára véve Jupitert
s a befolyásos istenek nevét,
pártfogót, vezért a te ellenedre
keresnek a tágas Fórumon –
mert vezér nélkül bamba, mint a nyáj,
s részegülten követeli az
újabb és újabb cirkuszok
vérontó dühét,
s a halált hozó nép hömpölyögve
elárasztja majd a palotát,
a folyosókat, díszes kerteket,
s a szökőkutas udvaron át
törve, zúzva csak bosszúért liheg?...
Ó, iszonyat még rágondolni is!

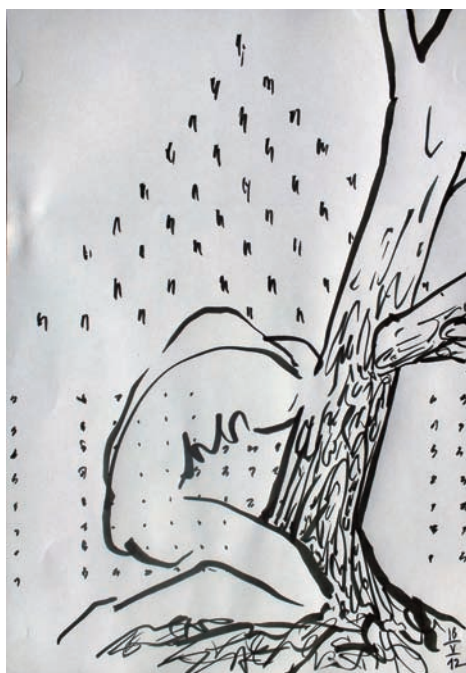
Valami készül!

Császárom, siess,
még nincs késő!

Jöjj személyesen
kíséretteddel, vagy küldd parancsodat:
fogassunk-e még össze bandaszám
keresztényeket?

Ehhez bíróság
sem kell, csupán a vádak bélyege,
és arénába lökünk ezreket...

És tudd, Császárom:
van még kenyérünk,
titkos raktárak telve még veled,
s oly tömegben, hogy ingyen osztható,
hadd ujjongjon hát újfent a tömeg –
hadd zengedezzen, Császárom, neved!

KÓSA MÁRTA**TÉLI REGGEL**

Rám dobja hófoltos takaróját a
reggel
eszmélek
neked kiáltanék
mint
eddig
ezerszer

valami lágy
fényéhes hangulat
testemben feszülő hiány
kettétört gyönyör
kihasított
juss
nézem
üres kezemen
elszállt létpihék nyomát
huss
lebegnek sebesült pirkadaton át
dermedt tócsában szürke árnyak
unt színt satíroznak
hiába keresem
kopott palettám
színeit

vérnarancs
boldog barna
habzó kék
zöld pettyes
vízparti szédült
álmos fehér
testeden szétfutó csillám
sehol ország pompás képeit
szorítja
szempillám

most
itt
hideg csendben
késhegynyi tűhegyes zúzmara
hull rám.

PERGEL ANTAL

Megfagyott lelkek
jeges takaró alatt
Napról álmodnak.

László Bandy: Ember és fa

MAGYAR ANDRÁS

VALENTIN-NAPRA

Valentin-nap alkalmából mit kívánhatnék én Neked?
Eddig elteltek mellé még sok együtt töltött
éveket!
Úgy szeretném, s arra vágyom, hogy e földön béke
legyen!
Győzzön majd igaz barátság, s uralkodjon
szívszerelem!
S csupán annyit kérek mellé, hogy Te mindég itt légy
velem.

Őszinteség és bizalom viaskodjon csak
egymással.
S vérző szívvel ne érezzem, harag szuronya
felnyársal!
Csak gyönyör és örömkönyve hulljon szemedből
arcomra.
S féltékenység sose legyen méregfoggal maró kobra!
Nekem ennyi bőven elég. Nem számítok ennél
jobbra.

Szép csodákat én Teveled lám, e földön itt
érem el.
Ölelő karodban, mikor érzékiség égig
emel!
Ajakkal csókpecsétedet, légy szíves, nekem
add át ott!
S tovább maradjak szerelmed s legbizalmasabb
barátod!
S én örökre vigyázok Rád, óvlak Téged. S majd
meglátod,
csínytetekkel bizonyítom, s nem kell, hogy mindenki
lássa
azt, hogy nem csupán csak szép szó kettőnk
összetartozása.

László Bandy: Nincs kapcsolat

SALL MARGIT

HÚSÉG

Amikor az ember olyan egyedül van,
mindenhová elmegy gondolatban.
Teszi mindennap pontosan a dolgát,
elrepíti szíve legféltettebb titkát.

Nézem a tájat, mindenhol látlak,
őrzöm, nem mondom el másnak.
Odatéved mellé egy-egy gondolat,
Lassan a szív így majdnem megszakad.

Kezemben a sorsom, én formálom napom.
egy forró ölelésnek egyszer majd átadom.
Csendesen várok, minden meg van írva
Odafönn egy végtelen papírra.

Jöjj el, fényecske, tárd ki ablakom,
ami nekem kell, tudom, azt biztosan megkapom.
Amiért tudunk mindenkor hűek lenni,
Csak azt érdemelhetjük ki.

†JÁKI FERENC

A „GONDOLKODÓ” ÉS A „GONDOLAT”
– Rodin két szobra előtt –

Képzeletemben egymás mellé teszem
a két világhírű szobrot:
a komor férfit: a „Gondolkodót”
s a merengő nőt: a „Gondolatot”.

Görnyedt férfi, álla alatt ökle,
előre dől arca s a két válla.
Maga elé mered, így mélyed el,
oly ijesztő töprengő magánya.

És mellette ott a nagy márványtömb,
csak a fej van kifaragva rajta.
Egy női fej, amely ábrándozva
néz előre a messzi távolba.

A szobrásznak csak egy volt a fontos,
a szép női testből csupán a fej,
mert benne él a győztes Gondolat,
mely minden férfit magasba emel.

Minden, ami földi szép: mulandó,
gyorsan szétfoszlik, semmi sem marad
Férfi és Nő számára, csupán az
üdvözítő közös Gondolat.

Gondolatban folyton újraéled,
ami már nem ismétélhető.
Gondolatban ölelheti egymást
mindörökre két hú Szerető!

TEMESI ÉVA

MOST ÉS MINDÖRÖKKÉ...

Mióta elmentél,
 a halál vesz körül.
 Minden megváltozik,
 minden átlényegül.
 Kihunytak a fények,
 megnőttek az árnyak,
 hideg üres térben
 sehol sem találak.
 Hol a melegséged,
 hol a sugárzásod?
 Veled elvesztettem
 minden biztonságot.
 Egyedül pörgök már,
 falevél a szélben...
 Hol van az öreg tölgy?
 Nincs, aki megvédjen.
 Lehunyom a szemem,
 átölelsz, mint régen,
 összegömbölyödöm
 tested melegében.
 Becsapom magamat,
 nem valóság – álom.
 Azt a volt életet
 sehol sem találom.

Mindig visszavágyom!

GANI ZSUZSANNA

FUNDOKLIA TÉLEN

Egyre hidegebb lett, jégzemek, hópihék
 Hulltak, ködös, komor, szürke lett a vidék.
 Gyászos hangon rikoltott egy holló: „Kár! Kár!”
 A zord pusztaságban ember már alig jár.

A völgybe csak szánkóval mertem lemenni,
 A barlangba már nem is tudtam bemenni.
 Az ősemberi vadásztelepet kerestem,
 Az érdekes történetét én szeretem.

Lassan lépegettem a hatalmas hóban,
 Nyomokat keresni benne van a jóban.
 Csak a borostyáninda zöldje bukkant ki
 A hólepel alól. Volt minden, időszaki.

Kavargó hóörvények szálltak, libbentek,
 A metsző hófellegek csak jöttek s mentek.
 A hidegtől kipirult arccal értem haza,
 Mélyen érintett a boldogság tavasza.

TARNÓCZINÉ BARABÁS IRÉN

TÉLI SÉTA

Kusza faágak nyúlnak utánam,
 Megtépik kicsit téli ruhám,
 De kell ez a boldog, éteri érzés,
 Mely kíséri végig a ma délutánt.

Nyílik a hóvirág, hívogat az erdő,
 Roppan a hó a lábam alatt,
 Nyomaim kékké válnak az árnytól,
 Erdei úton fácán szalad.

Boldogan lépkedek, csend van az erdőn,
 Néha pörögve hull le levél,
 Angyali sárgás, aranyos fények
 Már koszorúzzák a fák tetejét.

Olvadó hónap van helye bőven,
 Bősz patak rohan, lám, lefelé,
 Sodorja vígan lombját az ősznek,
 Amit megőrzött eddig a tél.

Harsog a levegő, csípős a pára,
 Hegy derekából friss víz tör elő.
 Patakká válik, erős a sodra,
 Útjának célja a bő legelő.

Várja a juhász, várja a pásztor,
 Allatok ezrei járnak oda,
 Bőség kinyitja zsákját a jónak,
 S eltűnik gyorsan a tél gonosza.

Télvégi erdő, kristály a csendje,
 Sok kicsi nesztét én okozom,
 Tisztul a lelkem, száll fel magasba,
 Életem gondját itt lerakom.

Könnyű a lelkem, már hazaérek,
 Tiszta agyam mindent befogad,
 Nincs ellenségem már, csak barátom,
 S a sors ezután csak jót osztogat.

László Bandy: Párok

LUDWIG GÉZA

A SZÉL

A szél hátán hordva viharfelleget,
tépázni indul megvénült lombokat,
sárga kalászkok földjét szikkasztani,
s az érett kalászkok földig hajlanak.

Nyögnek az erdők, sziklák sikoltanak.
Fagyot, vihart liheg a szél. Fenyvesek
illatos csend-magányát kavarja fel.
Forró homok, hópelyhek örvénylenek.

Kémények sora az ő orgonája,
és dobolva tör be ablakot, kaput.
Fagyott párával száguld, jégkavicssal,
az utakra hányt szennyet felkapva fut.

Fodrozza vizek tükrét, s emelgeti
lányok szoknyáit, borzolja fel hajuk,
szárogat szemükből csordult könnyeket,
és röpíti messze suttagó szavuk.

Váratlanul torpan meg – a szél pihen.
Csend, hirtelen. És minden oly valótlan.
Félénk madárdal. Bágyadt napsugár –
csak szű perceg kivénhedt szarufában...

VOTIN JÓZSEF

ÉS VÉGÜL

homok.

sivár pusztaság.

hangtalan sikoly.

száraz fa ága.

langy főveny.

zárt

nedves-lágy

email héja.

üres toboz.

sovány akác alatt
két szem mag.

bebúvó csiga

kagyló

WEGENAST RÓBERT

VIA DOLOROSA

XIV.

Frissen ácsolt keresztjeinket
Korbácsolt hátunkra véve,
Riasztó, vérző,
Csendes menetben
Hozzád vonulunk,
isten fiaként ítélkezve
a még élő elevenek,
s a zsarnok holtak felett.

XV.

istenként megfeszítve,
ember módjára meggyalázva,
Fázva, éhesen,
Csapzott homlokomon
Véres töviskoronával,
Függőm kell élve
a kereszten.
legyek kúsznak
Égő lassúsággal,
Kezem
Feszés szegekkel átvert
lüktető erein,
egyre feljebb.
szomjúhozom elhagyottan.
az ég elsötétül,
eső hull alá,
Paloták dőlnek romba,
És véres,
Vonagló karomba
Ölelem földem.

BECK ZOLTÁN

FARSANGI VERS

Medve alszik a barlangban,
Mi itt állunk a farsangban.
Ne hagyjuk most el a mókát,
Eszkimó ejt el így fókát.

Nagy örömmel, ha vigadunk,
Bánatunkon is túlradunk.
Tréfálkozzunk hát nagy bátran,
Ne is kérdjük, mi van hátra.

Mutassuk meg: szép az élet!
Legalábbis ilyen kérek.
Jöjjön öreg, fiatal,
Erről szóljon most a dal.

SELÉNDY BALÁZS**ESTE HAT ÓRA NEGYVEN**

Lépésről lépésre hozzászoktatom
magam. A napnyugtát többé nem látom,
azt látni fogja már az a néhány fűszál és virág,
melyeket én táplálni fogok. Ringatom magam,
hogy higgyem, egy pillantásra láthatom még,
ahogy a szirmok közötti vékony résen kikandikálok,
vigyázva, hogy el ne riasszam a méheket...

Nem, én nem fogok látni semmit, H-O-N-C atomjai
látnak négyyszólamú szimfóniában, és nem tudják, hogy
látnak valamit. Ez a nem-hasonló utak kereszteződése,
amit én

„?nnek” hívok, fontos ez? Szövetjeim hidrogénje,
oxygénje, szene,
salakom nitrogénje megszövik millióéves hálójukat,
hogy megfogják a fényt, ők nőni fognak, nőni,
és én lebegek limbóban: egy atomi emlékezet,

amíg egy végtelenül nagyobb Valaki ujját megcsettinti,
s ezek a csavargó részecskék hirtelen összefutnak,

és én fél-formált ajkaimmal mondom ügyetlenül:
„köszönöm...Atyám...hogy hívtál haza”.

KISSNÉ MATKÓ GABRIELLA**ÚTON**

Két kezében megpihen az
élet szép reménye,
Majd útját keresve elindul,
hívja, várja fénye
a napsugaras földeknek,
a csicsergő tájnak.
Elindul az úton, s úgy tesz,
mint kit várnak.

Szép reményekkel boldogan
Lépdél.

De lába alatt eltűnik, ki
eltaposva kérlel:
„Figyelj rám, én is itt vagyok, csak halkán
szól a hangom,
Te óriásként jársz-kelsz,
én a sajátom járom.”

Két kezében megpihen,
megpihen az élet,
Örül a kis hangnak, örül
a kis lénynek.
Óvatosan lépdél, s a
napsugaras tájban
észreveszi társát
egy apró világban.

HABOS LÁSZLÓ**ÉJSZAKA VAN...**

éjszaka van
s a sápadt falon függő feszület
holdsugár-ölelésben hallgat
összegabalyodtak
lelkemben
csipkebokorágon sercegő álmaim
és a Rómában ácsolt dogma
a hátrahagyott bénák kiáltása
a töviskoronás király önfeláldozása
és a tanítvány áruló csókja
a hihető hitnek forrása
és a lélegző kenyér szótlanúsága
a tűzre vetett szentségtartóban
az éden kiszáradt fája
s a hazatért tékozlók miatyánkja
rideg a gyertya csonkja
éjszaka van
és végtelenné szűkül a holnap

BOZÓ PATRIK**ÉHEZŐK**

Tetovált a lelked, tetovált dal, mit leírsz.
Tetovált ősmaggal egy éhező vagy te is.
Összecsuklott szemmel álmodva megfestett vers,
Alkotsz, istentükör, te mózesi übermensch.

Föld és test rád tapad, sorsod mégsem az övék.
Ma városok mélyén ezer egyet hörög: vég.
Ma minden éhező a városból felrepül,
Ma a nagy tükörkép az agyunkban összedől.

Ma vérző éjszakán őrjöng millió alak,
Szétroncsolt hüvelyek könnyeznek a föld alatt.
Ma egy vad orgián mind orgazmusába fúl,
Ma sok bölcs szakállas az elmében megvadul.

Agyvelő, lélek s vér fakad, vásznon új világ.
Ádám Lilith testén ássa saját hajnalát.
Ma minden éhező a festmény felett lebeg,
S az üres hajnalban mindent újraterezt.

TARNÓCZINÉ BARABÁS IRÉN

Öregemberszem
átlát múlton, jövődön,
féled-e szavát?

VVVL [AN]

5 2 T R ^' D ^

Testem a hegy, vulkán.
Lávában keréknyom megkövülve,
Visszapillantok egy tükörben robbanásomra,
S csikorgó füst száguld rajtam az aszfalt tenyerében.
Szemébe néz az Öreg Út forróságom vágató roncsának,
Mely fűszálak homlokára teker porszemekből diadémot,
Majd sárral díszíti leheletével nyakéküket az esős hajnal.

Karcolódik a horizont a remete Út borostáján,
Rögből erjed a távolság kavicsízű boros táján,
Kövekkel ró kilométert a nap kopott pipáján,
S ollóként fék vág lyukakat kitaposott ruháján.

Reflektor-ingén a gomb, de lekúszik a kanyar cérnáján,
A szakadék egy gömb, mely jóslást keres a száguldó hibáján,
Tócsa a toll a repedések fekete libáján,
Kinek zenél a Szürke Út fehércsíkos gitárján.

SZTRÁDA, SZTRÁDA, városok testének göröngyös artériája,
Poros ujjaid céljaink könyvét sorsunknál kitarja.
Lábunk megírt ideig regényed sorait járja,
S csak végül tudjuk meg, jó- vagy balsors volt-e életünk párja...

NAGY-RAKITA MELINDA

ÖRÖK SZERELEM

Találkoztunk a Rómain
A nagy medence mellett
Aranyhalak lesték csókunkat
A Szigeten
Túrócsusza a kiskocsmában Óbudán
Olyan jót azóta sem ettem
A Nagyítás nekem nem filmtörténet
Ölelő karjának melege a sötétben
A Keletiből indult Nyugatra
S mire visszajött
A Moszkvából Széll Kálmán lett
S hiába fonódik a villamos
A Mártírok útja a tiniknek ma már gáz
Van Akvárium és van Bálna
De tovatűnt a Vidámpark
A spannolás divat ma nem a flört
Romkocsmákban ihatsz sört
Vagy whiskyt jégen
Havas lesz a Westend teteje télen
A Hadikban slammerek ontanak rímeket
Bennünk sincs már más közös
Csak a szerelem
Írántad
Ezerszínű Budapest

BARNA JÚLIA

MESSZI UTAK PORA

messzi utak pora száll a csendben
mindig mást találtam
mint amit kerestem
kenyeret kelesztett egykor a remény
éhkoppnak ígért jóllakást
de a forgatókönyvemben nem írtak
kincses szigetre kincset
a szerencse sem kapott szerepet
sziszegő dac terem néha
az engedékenységbe olvasztó magányból
és megdöbbenő érzés-villongások
de váratlan örömök
ritkán hajszojják
szaporábbra a szívverésem

a lehangolódásnak ezen a fokán
a hit nem mond semmit
én tudni akarok
nevetséges kisémbert-gyürközés
térben időben vándorolni
megtudni a sejtosztódás titkait
megismerni a spirálban forgó
vad világok tájait
mégis éhesen szomjasan
tártam magam a világra
vártam hogy önmagával megetet megítat
kívülről nem jött kegyelem
mégsem tudtam tüskét növesztetni
minden élő ellen
ötven évig csak kifelé néztem
terjedni szerettem volna valahova
ahol már nem én vagyok
nem tudtam hogy a világom
befelé is végtelen
nem látnak semmit az emberek
ha tekintetem kerítése mögé lesnek
úgy kallódom a rossz és a jó között
hogy a titkomat én sem ismerem

László Bandy: Jelenés

SZABÓ AIDA (JAMPA DROLMA)**TÁLTOSSZÜLETÉS**

Kék ég tárul, táltos készül,
csudák nyílnak, földre térül.

Táltos bölcső, táltos ének,
jönnek-mennek szellemlények.

Szél nevelje, Hold kedvelje,
fű, fa, virág átölelje!

Íriszében kékcsend szunnyad,
vigyázzunk rá, ki nem hunyhat!

Száz szembogár nyughatatlan,
nem láthatja avatatlan!

Ring a bölcső, ring az ének,
jönnek-mennek szellemlények.

Orrlyukaik ködöt fújnak,
súgnak-búgnak, összebújnak.

Látod ujját! Nézzed! Nézzük!
Egyel több van! Ne tévesszük!

Rózsa ínye fognak nyílik.
– Puha fészken kicsi lilik. –

Démonjai lelkét vájják,
szellemei testét várják.

Elragadják, ölbe kapják,
csucsujgatják, úgy ringatják.

Konok szikra tűzben forog,
szemsugarban kékcsend lobog.

Szél neveli, Hold kedveli,
fű, fa, virág átöleli.

Ringó bölcső, ringó ének,
jönnek-mennek szellemlények.

Körbefonják, megforgatják,
csontját törik, ropogtatják.

Rop-rop, zúzzák, ina szakad,
apró porrá, könnye fakad.

Üstbe teszik, jól megfőzik,
kevergetik, alig győzik.

Összerakják, ragasztgatják,
kezét, lábát forrasztgatják.

Száz szembogár nyughatatlan,
nem láthatja avatatlan!

Ring a bölcső, ring az ének,
jönnek-mennek szellemlények.

Susmorognak, pusmorognak,
átkot szórnak, sustorognak:

Kígyó marja! Tigris tépje!
Békafarka lesz ebédje!

Kór eméssze! Láz rekessze!
Tűz mardossa! Nap égesse!

Száz szembogár nyughatatlan,
nem hallhatja avatatlan!

– Csak ág reccsent, szarka csör-
rent,
csigatestű levél zörrent. –

Szél nevelje, Hold kedvelje,
fű, fa, virág átölelje!

Ébredése vele háljon!
Tudás, erő bele szálljon!

– Bársonyfalpon álom oson,
fátyolos ősz vágat lovon. –

Sólyombölcső, sólyomének,
állatöse óvja, védje!

Szél neveli, Hold kedveli,
fű, fa, virág átöleli.

Pipa füstje bodor mákony,
révül-szédül szellőháton.

Hármas világ titka csendül,
kilenc lépcső fel-le perdül.

Világfáját már megmászta,
 eget, földet... fuvolázta.

Küzdött, győzött több alakban,
Feketeszarv zord avarban.

Szél nevelte, Hold kedvelte,
fű, fa, virág átölelte.

Sárkány, kígyó jó barátja,
gyógyít keze hús varázs.

Ringott bölcső, ringott ének,
jöttek-mentek szellemlények.

Szem szüntelen nyughatatlan,
láthatta-e avatatlan?

SCHMIDT GYÖNGYI**AMIKOR NEM VAGY ITT**

Nem süt a nap
felhő mögött borong az ég
A hold is sápad
amikor nem vagy itt

Fű
Fa
Lomb
nem susog
haldoklik a táj
amikor messze jársz

Madár sem szól
szárnyszegetten
ül vállamon
velem búsong
amikor nem vagy itt

Mező sem virít
nem szökken szára
szirmot sem bont
a sárga kikerics
amikor nem vagy itt

Tavasza sem jön
nélküled fázik
tél csikordul
a nyárban is
amikor nem vagy itt

2016. fehérdaru-Fehérkán
sárkányhava

László Bandy: Küzdelem

MOLNÁRNÉ BODA MÁRIA

FÉLELEM

Én mindig félni fogok...
 S ha majd szívem torkomban dobog, megakasztom
 nyelvemen a szót,
 Könnyeimmel áztatva a ma megkezdett jót.
 Én mindig félni fogok...
 Nappal és este, a virradatot sötétben vadul keresve,
 Hol fátyol mögé rejtőzik a végtelen, kutatom magamat
 névtelen.
 Én mindig félni fogok.
 Álmodok, remények lankadatlan szelnek át keresztben és
 hosszában,
 S én lihegve rohanok rég volt tegnapi megkopott nyom-
 mában.
 Én mindig félni fogok.
 Ha mástól nem, hát attól, hogy még vagyok,
 S ha egyszer félelemtől szabadon mégis lélegzethez
 jutok,
 Becsukom a szememet, és sóhajtok egy nagyot.

ZENTAI ETA

FALUSI KARÁCSONY

A lármas, pesti karácsonyok
 Elől messze futottam,
 Ahol tág a határ,
 Fehéren izzik a hó,
 Csak az isteni kéz rajzolja
 Mementóul a tájba
 Fekete varjak gyászos seregét.
 Lábam alatt ismeretlen
 Utak csikorognak,
 Felettem hótól vemhes az ég,
 Terhét halk vajúdással
 Az alvó fák csupasz
 Karjába simítja.
 Jó volna a ködbevesző,
 Végtelen úton
 Kisétálni e téli világból,
 Itt hagyni mindent,
 Hanyatló testem jósló kínjait,
 Nyomot se hagyni, majd a hó befújja,
 Csak menni, menni, amíg összeér
 A csalfa ég a konok földdel.
 Foglyul ejtett e fehér örület,
 Puha öl, benne elmerülni vágytam,
 Megszületni újra, semmiképp.
 Utolért a lágú esti harangszó,
 Megtört a jeges varázs.
 Hív a falum.
 Egy fénylő szemű hajlék,
 Amit nemcsak a tűz melegít,
 S nyitott ajtómban dísztelenül
 Gyantaillattal vár a Karácsony.

Versek a bőröndből

† SZABÓ GÁBOR

ÜZENET

Hegyen nőtt fa vagyok,
 Sűgva bólogatok,
 Intve beszélek
 Alföldi szélnek.
 Ide ültettek –
 Sorsomat várom –
 Harc lesz-e majd, vagy
 Csend a halálom?...
 Nem köt itt emlékem,
 Csak a jelen –
 Bólogatok és
 Emlékezem...
 Zúgó patakot,
 Páfrányillatot,
 Riadt öz-szemet,
 Elfelejteni
 Soha nem lehet...
 Mondjátok el ott,
 Jó vándorszelek.

(Megjelent: Nagyasszony c. lapban 1934. XII.)

A százhalombattai Matrica Múzeum Bőrönd-özön c. kiállításának során bukkantak egy egész bőröndnyi versre. Sorozatunk ennek válogatása.

László Bandy: Próféta

PÁLFI NÁNDOR**ÉLET?**

Élni.
 Meghalni.
 Mégis inkább élni.
 Az életet megélni.
 Néha tombolni, kiabálni
 Máskor néma csendben várni.
 A pergő napokat számolni
 Nem csak éjjel álmodni.
 A hegyeket megmászni
 Nyári záporokban megázni.
 A világot megváltoztatni
 Vagy konokul magára hagyni.
 Megértő baráttra lelteni
 Őt nevetve megölelni.
 Komolyan egymás szemébe nézni
 Hagyni a csendet beszélni.
 Vagy megtanulni csendben élni.
 A titkokat meglesni
 Mások lelkébe belesni.
 Rebbenő szerelmet keresni
 Ölelni csak és csókolni.
 A jelent a múltnak odaadni
 Tűnő évek közt rohanni.
 Életuntan meg-megállni
 Valami kis csodára várni.
 Hulló levélként kapálózni
 A gyermekkorba visszavágyódn.
 A hófehér télben remegni
 A halállal feleselni.
 Megadón elernyedni
 Csendesen továbbmenni.

SZATMÁRI KRISTÓF**SÓHAJ**

Csillagfényes alkonyon ülök a pamlagon,
 A Hold bejő az ablakon, csak ragyogjon,
 Ragyogjon rád, álom-nő, álom-szerető,
 Nekem sokadik, neked az első.
 Ó, Istennőm, csókokod volt, mint a nap;
 Tüzesen perzselő, íze, akár a szüzi harmat.
 És félénk kéjed, be szép báj,
 Elfelejteti Senki Fiával, ami fáj.
 Átvirrasztott hajnalon ülök a pamlagon,
 A Hold elhagy, lenyugszik Őr-Csillagom,
 Búcsúzó, zárt ajkad nem felel,
 Ébredő madarak röptével megyek el.

SÁPI LUCA**EZ A NAP OLYAN SZÉP NEKEM**

Titkolom de forr a dalom
 Pudingot készítek belőle sűrűt és sötétet
 A felszínre kerül a semmi a valami szökésben
 Kell hozzá a fáról lemerült ért elem
 Ez a nap olyan szép nekem
 A nap süt én nevetek
 A nap nevet én a masszát keverem
 Kész lett a puding meg kéne ennem
 De minek nincs hozzá kedvem
 Így hát nevetve magamra kenem
 Ez a nap olyan szép nekem

SZÜCS BOGLÁRKA**HÓNAPOK**

Januárban hideg minden,
 Ilyenkor még meleg nincsen.
 Fák ágain hó képződik,
 S fény a havon tükröződik.

Februárban jobb az idő,
 A nap néha melengető.
 Már olvad a hó a fákról,
 A mi szívünk fényért lángol.

Márciusban a hó alatt
 Hóvirág is felbukkanhat.
 Felhők közül a nap néz le,
 Fény árad el mindenfele.

Április szeszélyes hónap,
 A lepkék már szálldogálnak.
 Fény borít be minden teret,
 Néha meleg, néha hideg.

Májusban virágzik minden,
 A meleg már honol itten.
 Fény mindenfele elterül,
 Katica száll, madár repül.

Június egy boldog hónap,
 Vége van az iskolának.
 Fény áraszt el minden helyet,
 És boldogok az emberek.

Júliusban minden meleg,
 A legforróbb hónap lehet.
 Süt a nap, mi belehalunk,
 A fénytől meg is vakulunk.

Augusztusban nagy a meleg,
 A fákról a fény leperreg.
 Szeretem ezt a hónapot,
 Mert akkor van a névnapod.

Szeptemberben nincs semmi más,
 Csak a nagybetűs TANULÁS.
 Nevezhető kicsit nyárnak,
 Fénnyel teli állomásnak.

Október egy esős hónap,
 Fényt az ember alig láthat.
 Fák ágain levél sárgul,
 S hull a levél minden „ágrul”.

November egy fázós hónap,
 Vesszük elő a csizmákat.
 A fény már fogytán, alig van,
 Szemünk elől már ellillan.

December a hideg réme,
 Hasogatunk fát a télre.
 Fény eltűnik, nem látni már,
 Nagy felhő jön, a hó szítál.

SZIGETVÁRI ZSÓFIA PETRA

DRÉGELY

1552-t írunk. Magyarország háromfelé szakadt, Királyi-, Erdélyi-, Hódoltsági-területekre. A törökök sorra foglalják el a még magyar kézen lévő várakat. Ezek vagy elfogadják a turbánosok hatalmát, vagy mind egy szálíg lekasabolják őket, kastélyukat pedig földig rombolják. Eme vészterhes időkben egy hősrre van szüksége a magyaroknak. Egy hősrre, aki feláldozza életét a haza védelmére. Ilyen nagyszerű férfiról fogok megemlékezni, aki 146 katonájával három napon át védte a nagy Ali pasával szemben Drégely várát.

„Átlagos, nyári nap volt. Minden úgy kezdődött, ahogy szokott. Reggel az első dolgom mindig az, hogy kezembe veszem Magyarország térképét, (ugyanis éppen én vagyok ez a híres, ez a neves-nevezetes, nagyhatalmú Ali pasa), és megnézem, melyik várra nem tűztük még ki a félholdas lobogót. Végigfuttatom ujjam a Duna vonalán, egészen Budáig, (itt akaratlanul is elmosolyodom), és szemet szúr valami. Egy kis udvarház helye a székhelyemtől nem messze, északra. Drégely – betűztem ki. Összeráncoltam a homlokom. Hogyan lehetséges, hogy eddig elkerülte figyelmemet az a picinyke pont.

– De sebj! – pillantottam rá a falra akasztott díszes szabályámra, orvosolom ezt a hibát. Még aznap délután elindultam óriási hadseregemmel, ágyúimmal, faltörő kosaimmal. A janicsárok és a szpáhik már biztos nagyon várták az újabb ostromot. Számukra ez olyan, mint egy rablóhadjárat. A tüzszerészek egy kicsit fáradtak, de remélem, célozni még mindig pontosan tudnak. Eme gondolatokkal játszva érkezünk meg egy magas hegy lábához, melynek tetején ott trónol Drégely vára. Harcosaim, ahogy leszálltak a lóról, máris egymást taszigálva rohantak fel a bércre. Elégedetten dőltem hátra, ezt a porfészket is nemsokára bevesszük. Ahogy telt-múlt az idő, egyre nyugtalanabb lettem. Csak a süket csönd vett körül. Seholy pisztolylövés. A törökök biztosan még másznak, de a védőkkel mi történt?! Talán inukba szállt a bátorságuk, és elillantak... és akkor nagy dörgés hullámmal le az oromról. Egy ágyúlövedék szelte ketté a levegőt és utána még egy. Puskaropogás, jajkiáltások és lábdobogás hallatszott. Elkezdődött az ostrom...

Már a második napja itt állomásozott a sereg, de a magyarok harci lázát nem tudtuk lelohasztani. Ha levágtunk egyet, rögtön kettő ugrott helyébe, hogy megbosszulják társuk halálát. Hiába küldtem fenyegető üzeneteket Szondy Györgynek, (mert így hívták a várkapitányt), ő csak tovább bátorította „oroszlánjait”, a leveleket pedig mind egy szálíg visszaszolgáltatta.

Rettenetes. Most milyen jelentést írjak a szultánnak? Remélem, ezért a szégyenért nem kapok selyemzsinórt! Cselhez kell folyamodnom. Ma járt nálam egy kőműves, azt mondta, a kapu fölötti falat kell bombázni, mert az gyengébb, mint a többi, és hamar beomlik. Nem szívesen fogadom meg a tanácsát. Megtetszett nekem ez a Szondy, micsoda török hadvezér lehetne! De most az életemről

van szó! Holnap írok neki egy utolsó episztolát, ha azt sem olvassa el, Allah segítsen neki! Ez a György! Még aludni sem tudtam miatta. Írásomat egyik kedvenc janicsárom fejére tűzve küldte vissza. Borzasztó. Már ledől minden kő, ami egyben tartotta várát, de nem, ő hősi halált akar. Visszautasította szerződésemet, mely szerint szabad elvonulást adok mindenkinek, és őt magát kinevezem – magyarosan mondva – hadnaggyá. A jobb kezem lehetne, dicsőséget, gazdagságot ajánlok neki, ő meg fittyet hány rá. Ráadásul a nyakamra sóz két óbégató apródot, akik egész álló nap egymásra borulva siratják hazájukat. Sajnálom, Szondy, magad alatt vágta a fát. Ha nem, hát nem. A te döntésed, én pedig inkább végzek veled, mint sem hogy elveszítsem rangom, s amit annyira szeretek, a fejemet. Majd közben járok érted Allahnál, de nem menekülhetsz halálod elől tovább.

A 146 katonát mind egy szálíg lemészároltuk, de semmi aranyat, ékszert, drágakövet nem találtunk. A zsákmány elmaradt, harcosaim és én (meg az idegesítő inasok), csüggedten tértünk vissza Budára. „Most egy hónapig nem hajtom ki a térképét” – gondoltam, nehogy találjak ismét ilyen porszemet rajta, mert még a végén dühbe gurulok. Hej, te Szondy György, hej, de megizzasztottál!”

Drégely vára ma ismét épül, csodás kilátás nyílik onnan szerte a tájra, nem pusztá kőhalom, hanem örök emlék a kitartásról, hazaszeretetről.

*„Apadjon el a szem, mely célba vevé,
száradjon le a kar, mely őt lefejezte,
irgalmad, ó, Isten, ne légyen övé,
ki miatt lőn ily kora veszte!”*

METZGER SOMA

TELJES KÉPZAVAR

Mivel lehetne jobban rámutatni egy szörnyű rendszerre, Mint hogy az összes kiskaput kinyitni benne egyszerre?

Hosszú a berlini utca, tele színes arcokkal,
Az egyik lengén öltözött lány, testén tetkókkal.
S nini, ott egy másik, kendőjéből gyűlölködve les ki,
Arabul magyaráz, s a haragnak falát lelkében kifesti.
Teljes a képzavar, s amott még egy alak,
Szemlátomást férfi, fején mégis női kalap.
A középső szenved, zavarja a két szélső,
Nem bírja tovább, s kezébe kerül a véső,
Jaj, te szép utca, hunyd le szemed,
Szenvedek rég én is, s sírni tudnék veled.

Véres már az utca, teljes itt a káosz,
Következik az út, a negyed és a város.
S hol mindent lehetett, hol színes volt a tér s az utca,
Most a fekete az új, s több színre nem futja.

„Szárnyaló sólymok” haikucsoport

HAIKU, HAIBUN, HAIGA, WAKA, TANKA, Renga

Téma: Újabb játék a „Rejtőzködő tó” modern japán haikuk kötet alapján (Szerk.: Kató Koko, ford.: Bakos Ferenc, Vihar Judit), megadott szavakkal a fantázia szárnyán. A japánok gyakran használják a hasító- és az évszakszavakat a haikuikban. A kigo (évszakszó) a japán haikuban olyan szó, mely önmagában is alkalmas egy évszak felidézésére.

„Ro ni iru ja becu no onore ga kitakaze o juki” (Macuzaki Tecunoszuke 1918-2014) A haiku szavai: ro – tűzrakóhely, iru – ül, ja – hasítószó, jelentése: „ó! ah!”, becu – külön, másík, onore – magam, kitaze – északi szél, téli évszakszó, juki – bolyongás. „Cugi no ta ni aze no kage aru fujubi kana” (Kurata Kóbun 1893-1976) A haiku szavai: cugi no – következő, ta – rizsföld, aze – mezsgye, kage – árnyék, fujubi – téli nap, kana – hasítószó, jelentése: „ó! ah!” „Fukuró ja cuki ni ukabasi kabure numa” (Tojonaga Minoru 1931, A Fúdzsu „Szél és fák” csoport vezetője) A haiku szavai: fukuró – bagoly, cuki – hold, ukabasi – úszik, előúszik, kakure – rejtőzködő, numa – láp, mocsár, tó.

Bakos Ferenc:

A tűznél ülve, ah!
másik énem csak bolyong
északi szélben

Szomszéd rizsföldre
gát árnyéka vetül, ó,
téli napfényben

Bagolyhuhogás
úsztat tükrére holdat:
rejtőzködő tó

Vihar Judit:

Tűznél ülök, jaj!
lelkem magában bolyong –
fúj északi szél

Rizsföldek között
mezsgyére most árnyék hull –
téli nap ragyog

Bölcsesség baglya
s holdfényben előúszó
rejtőzködő tó

Barabás Irén:

Tűz lidérce úz,
téli szél fúj északról,
ó, bolyongok én

Rizsföld határán
téli nap árnyéka, ó,
várja holnapom

Bagoly rejtőzik,
úszik a mocsár vizén
a derengő hold

Barna Júlia:

Tűzrakásnál ül,
gondolatban bolyong, ó,
északi szélben

A szomszéd rizsföld
mezsgyéjén árnyék suhan,
ó, bús téli nap

Bagoly szemében
éj tavon úszik a hold,
egymást rejtik el

Habos László:

Megülök tűznél
magányom bolyong tova
északi széllel

Téli nap végén
szomszéd korlátjára ül
hűtlen árnyékom

Láp mögé úszik
rejtőzni bánatos hold
bagolyszem rebben

Kreischer Nelly:

Magamban ülök,
tűzrakóhelyem hideg.
Ó, északi szél!

Rizsföld mezsgyéjén
csak árnyék a téli nap,
ó, nyári fények!

Rejtőzködő hold
mocsárból úszik elő,
tó tükrén tisztul.

Szabó Aida:

Tűzfény orcámon,
lelkem hegyen, völgyön át,
ó, északi szél

Rizsföld határát
ó, már árnyékok szabják,
téli nap libben

Baglyot Hold övez,
tó tükrén szárnya árnya,
fák közt rejtelem

Kreischer Nelly wakái:

Itt magam vagyok.
Melegít még parázsló
tűzrakóhelyem.
Ó, másik énem hol van?
Északi széllel bolyong.

Ó, következő
téli nap! Mikor lesz már
rizsföld mezsgyéjén,
lombosodó fák alatt
újra hűsítő árnyék?

Halovány holdarc
úszik elő esteli
égbolt peremén.
Rejtőzködő tó vizén
fényesre mossa magát.

KOVÁCS F. ISTVÁN

KICCIPIŐ

Az egésznek a búcsú volt az oka. Minden évben június vége felé kerül sor erre a nevezetes ünnepségre, amely ugyebár a falu templomának felszentelését hivatott méltatni. Ám ezen kívül a vendégeskedés, evés-ivás, a bazárosok és a körhintás, na meg a legények terjedelmes verekedéseinek legnagyobb ünnepe is volt. Ráadásul abban az évben kiderült, hogy Kondás Pisti immáron betölti negyedik esztendejét! Márpedig egy négyéves legényke mezítláb nem mehet a búcsúba. Pláne templomba! Főképp nem maradhat lábbeli nélkül, mert a szomszéd faluból várt tehetős rokonok bizonyára megszólnák a családot.

Na, így történt, hogy a gyerek apja azon a június eleji reggelen fütyörészve tolt a biciklijét a meredek földúton felfelé, a kora nyár által bőkezűen megterített mezőségben. Kondás Lajos a természet gyermeke volt. Szülei cselédemberekként már pólyás korában magukkal vitték a mezei munkákra, mert nem volt kire hagyniuk. Anyja hátára kötve cipelte a csöppséget, és amikor kapálásra, aratásra, más egyébre került sor, árnyékot épített fölé, ők meg nekiláttak a munkának. Így haladt a korban évről évre felfelé, s egyszer csak azon találta magát, hogy neki is kapa van már a kezében. Apjától tizenhat éves korában eltanulta a kaszálást, a lovakkal való foglalkozást, és attól kezdve egyedül is kijárt a mezőre, mert időközben saját gazdaságot művelhettek.

Nem csoda hát, ha most versenyt fütyörészett a madarakkal, hiszen a városig tartó húsz kilométeres utat csaknem végig a környező falvakat összekötő földúton tette meg, s elgyönyörködhetett közben a mezők és rétek ezer színében és illatában. A gabona kalászt vetett már, a hamvas zöldet lángoló szirmú pipacsok, égszínkék búzavirágok pettyezték, az út mentén bodzabokrok, akácok és hársak illatoztak, az erős fűszálakon megpihelve pacsirta ringatózott. Csalán is csípte, irigy inda is szúrta, amikor földszederért nyúlt, a gyümölcs savanyú volt még, de ő csak mosolygott, aztán felült az öreg kerékpárra, és taposta a pedált örömmel, mert szandált venni ment fiának.

Idősebb Kondásné hozta a döntést, mert minden fontosabb elhatározást az apró termetű, de annál nagyobb hatalmú asszony hozott a családban. Ötven forint lapult a fiatal apa hátsó zsebében, gondosan zsebkendőbe csomagolva – három tízforintos bankó meg húsz forint egy-két forintosokban. Kedves arcú, szelíd természetű felesége kartonpapírból szabta ki Pisti talpának méretét, nehogy férje eltévessze a nagyságot, s az apró sablont ingzsebébe csúsztatta, miközben megsimította arcát. Lajos magához vonta a fiatal teremtést, mialatt hallotta anyját morogni – mindig nyalakodnak. Erzsi barna szeme elfelhősödött, erre ő megint átölelte, és mosolyogva megcsókolta – csak hadd morogjon, súgta –, és megsimogatta hullámos haját.

Az üzlet gyorsan megkötött a kisváros egyetlen ruházati áruházában, és a bicikli immár a macskaköves

főutcán hazafelé rázkódott – kormányán a két kis fehér szandállal. Az országúton magasra nyújtózó jegenyék, vastag törzsű, dús lombú eperfák susogtak felé, a városon túli lejtőn nekieresztette a biciklit, aztán fékeznie kellett, majd megállt, mert az egyetlen sorompót, amely útjába esett, éppen lezárták. A mozdonyvezető kormos arcából kivillantak fehér fogai, amint visszaintett, a lehúzott ablakokból utasok bámultak rá, aztán felemelkedett a sorompó, és mehetett tovább. Az országutat nem szerette annyira, most is legalább négy teherautó hajtott el mellette ezen a pár kilométeren. Mióta hazajött a Don-kanyarból, idegenkedett a teherautók agresszív zúgásától.

Ám hamarost megkönnyebbülhetett, mert visszaérkezett a földútra, hol nehezebb volt ugyan kerekeznii, viszont arrafelé nem zúgtak semmiféle motorok, melyek elnyomták volna a vadgalambok krúgatását, a fecskék csivitelését, a barázdabillegető kis „távírójeleit”.

A második falu határába érkezve, ahol visszhangos tölgyerdő alagútja vetett árnyékot az útra, letért a kis patakon átvezető híd mellett, és felfelé indulva hamar megtalálta a kövekkel, téglákkal kirakott forrást. Letelepdedve kibontotta a hímzett szalvétába csomagolt elemőzsiát, és az erdő hangjait hallgatva falatozni kezdett.

Nem volt ijedős ember, de megtanult a természet hangjaira figyelni, és a háború éveit nem használták idegeinek. Ezért amikor reccsenést hallott a háta mögött, hirtelen talpra ugrott, és kezében nyitott bicskájával a hang irányába perdült.

– Jancsi! Az Isten áldjon meg! Hogy kerülsz te ide?

– Én csak... én csak, tudod, gombák... erdőben... tudod – dadogott a torzonborz alak, aki falujuk „nevezetessége” volt, de jól ismerte az egész környék.

– Nincs még ilyenkor gomba, te!

– Nézzed meg... nézzed meg – vigyorgott fogatlan szájjal, és zsebébe nyúlva apró szürke gombokat szedett elő.

– Ettől megbetegszel, nem jó gomba, lehet, meg is halsz. Dobjd el!

Gurzó – merthogy ez volt a becsületes neve: Gurzó János – kikerekedett szemmel bámult rá, aztán hirtelen megfordult, és eltűnt a fák között. Lajos ismét letelepedett, befejezte az ebédjét, merített a kristálytisza forrásvízből, majd felkerekedett, és továbbindult.

Gurzón járt az esze, akiről az a hír járta, hogy katona volt a román hadseregben, a háborúban légnomást kapott, és attól lett ilyen hibbant. Bár valamiféle egyenruhában járt, amely szinte fényes volt a kosztól, igazából nem tudta senki, honnan és hogyan került a faluba. Együgyű, de jóindulatú, erős fizikumú ember volt, és bármiféle munkát elvégzett kosztért-kvártélyért. Ránézésre ötvenéves lehetett, mégis mindenki tegezte, még a legkisebb gyerekek is.

Kora délután volt már, mikor Lajos bekanyarodott az udvarra, és a kerékpárt letámasztva feleségére és a mellette álló tejfölszőke, göndör hajú, nagy, kerek, barna szemű kisfiúra mosolygott.

– Édesapa hozott neked kiscipőt – guggolt le hozzá.

– Kiccipő... kiccipő... add ide!
 – Szépen kérjed, kisfiam – szólalt meg édesanyja –, a másik... a másik hol van, édesapa?
 – Mi... micsoda? – sápadt el Lajos –, az előbb még... hát nem tudom... elhagytam volna? Visszamegyek, kedves... visszamegyek, valahol leeshetett.

Estig kereste, de hiába. Visszament egészen az országútig, mert emlékezett rá, hogy akkor még ott fityegett a kormányon mindegyik, átkutatta a forrás környékét... semmi. Mint aki halálos bünt követett el, úgy tolt be a kerékpárt az udvarra, Erzszi kérdő pillantására csak a válát vonta fel.

– Na, hol a szandál? – kérdezte anyja, miközben lámpát gyújtott.

– Itt a visszajáró – tette le a zsebkendőt –, ez meg a szandál.

– Na, ezért kérnek ötven forintot? – forgatta az öreg-asszony.

– Negyvenkettőt – mondta fojtott hangon Lajos.

– Akkor annyit. Hát a másik?

– Elvesztettem... leeshetett a kormányról – az asszony megdermedt.

– Mit beszélsz?!

– Mondom... elvesztettem – ült le Lajos, és akkor szó nélkül ütni kezdték! Az anyja a kezében maradt szandállal csépelte a fejét, vállát, apja, aki eddig szót sem szólt, felkiáltott:

– A szentségedet! – és verni kezdte ő is, a tűzhely mellől felkapott fadarabbal. A gyerek az ajtóban állt, nem értette, mi történik, Erzszi sírva fakadt, és beszaladt a szobába, erre ő is rázendített. A fiatalember nem mozdult, az asztal fölé hajolva tűrte a verést. Megszokhatta már... gyerekkorában sem voltak kíméletesebbek hozzá. A kisfiú azonban egyre hangosabban bömbölt, és ekkor nagyanyja felé fordulva ráemelte kezét. Lajos felugrott, egyetlen mozdulattal feldöntötte az asztalt, és félresöpörte az öregeket.

– Elég volt! – lihegte. – Engem és a családomat ne merjen megütni többé senki!

– Mert? – állt elé felemelt kézzel az anyja.

– Először eltöröm a kezét... mindkettőt... aztán itt hagyom! Egyék meg a földjüket meg a pénzüket! – Ezt már ordította, és fiát felkapva berohant ő is a szobába.

– Elmegegyek édesanyámhoz – fogadta Erzszi sírva –, viszem a gyereket.

– Jól van, szívem... aludjatok meg nála, majd kitalálok valamit.

– Ne engedd bántani magad!

– Ne félj... a pajtában alszom, és nem dolgozom, amíg észhez nem térnek. A szandált... majd megmutatom a Vincze suszternek, hátha tud ilyet...

Egyszerre mentek ki mindhárman, a konyhán át. Szó nem hangzott, nem is néztek az öregekre. Lajos hosszasan gondolkodott, hallgatta a szénában motoszkáló egereket, a feleselgető kutyákat, az óljukban mocorgó baromfikat. Az éjszaka nyugodt volt, a lelke nem. Keserűséget és kiszolgáltatottságot érzett, és nem talált más kiutat, mint előre menni. Ezentúl nem lesz saját szülei szolgálja! Nem volt

már képes tisztelettel sem gondolni rájuk, nemhogy szeretettel. Saját feje után fog menni, ha tetszik, ha nem! Hajnalban motoszkálást hallott lenről, majd anyja hangját, amint szólongatja:

– Lajos, ébren vagy? Lajos... gyere le, fiam.

Nem válaszolt. Döntött. Nem érdekelté más, csak a felesége és fia boldogsága, öröme.

Vincze suszter forgatta, nézegette a kis lábbelit, végül homlokára tolta szemüvegét:

– Ez lakkbőr, Lajoskám. Tudod, hogy kedvellek téged meg Bözsikét, de nincs ilyen anyagom, meg aztán ilyen finom, ipari munkát az én öreg kezeim nem tudnak már.

Két hét volt még a búcsúig, és nem tudta, mitévő legyen. Erzszi édesanyja nagyon szegény volt, férje odakint maradt a fronton, nem maradt utána semmi, csak az üres asztalosműhely. Ha új pár szandált kell venni, nincs miből. Az anyjáiék pénze nem kell többé, még ha megdolgozott is érte. Megmondta, egyék meg! És más pénze sem kell, még kölcsönbe sem.

A negyedik napon befogta a lovakat. A harag nem fér össze a munkával, az állatoknak takarmány kell, a földeknek szorgos kéz. Oda már nemcsak a kötelességtudat vezette, szerette a földet. A zöldellő lucerna, a kukorica, a sárguló búza, az istálló, mind-mind második otthona volt. Az első pedig az a fedél, ahol szerettei békességben élhettek. Mindezt elmondta anyjának, azon a negyedik napon. Nem várt választ, nem érdekelték anyja könnyei, nem fogadta el a felajánlott pénzt. Elég volt, valóban elég!

Azon a napon, ahogy hazaért, Gurzó várta a kapuban, kezében az elveszettnek hitt szandállal, és ő megölelte a bűdös vén bolondot. Megölelte, mert több emberség volt benne, mint saját szüleiben.

– Lajos... Lajos, eldobtam a gombát... nem haltam meg, látod? Lajos... látod? Ez meg ott volt... ott maradt a forrásnál... élek, látod?

– Látom, Jancsi... látom. Áldjon meg az Isten! – mondta halkan, és megtörölte szemét.

László Bandy: Farizeusok

NOVÁKOVICSNÉ TÓTH ICA

IMRE MINT BIKA

Imre és Ángyi Pesten laktak. Imre magas, szikár, béketűrő, hallgatag ember volt, nagy lelőgő harcsabajusszal. Ángyi pont az ellentéte: alacsony, gömbölyű asszonyság, piros rózsákkal az arcán, be nem álló szájjal. Sokat perlekedett urával, de összeveszni nem tudott vele, mert ilyenkor Imre kiment kicsi kertjükbe, elővette pipáját, és egykedvűen eregette a füstöt. Majd mikor gondolta, hogy az asszony lenyugodott, szépen visszafordult a konyhába, a viaszosvászonnal leterített, öreg konyhaasztal mellé ült, és újságját böngészte. Egymás mellett öregedtek meg, gyermekük nem volt, a szüleik is rég elhaltak mellőlük, magukban éltek. Minden vasárnapi programjuk az volt, hogy a még meglévő rokonokhoz Óbudára vonatoztak át.

Már korán reggel készülődni kezdtek. Imre felvette kopottas fekete öltönyét, nyakkendő nélkül a fehér ingét, lábára húzta csizmáját, fejébe nyomta kis fekete kalapját. Ángyi csipkegallérú hosszú ruhát öltött, vaskos lábaira harisnyát húzott, és kényelmes félcipőbe bújtatta mindig fájós, bütykös lábfejét. Aztán magára kapta vékony átmeneti kabátját, fejére kis tollas kalapot biggyesztett. Mikor így ünneplőbe öltöztek, gyalogosan elindultak a vonathoz. Imre nagyokat lépkedett, a kis asszonyka tipegve szinte szaladt mellette, arcáról csurgott az izzadság, ziháltan kapkodta a levegőt. Mire a megállóba értek, csak annyi ereje maradt, hogy leroskadjon egy padra, hatalmas táskájából zsebkendőt vegyen elő, azzal törölgetve magáról a vizet.

Míg ők a vonatot várták, a rokonság sem tétlenkedett. Tudták, hogy ennek a jámbor embernek, akinek a hátán fát lehet hasogatni, csak egyetlenegy dolgot nem bír elviselni, a piros szín látványát. Ha valami piros színű dolog került a szeme elé, úgy felhergelte magát, hogy képes volt még a tettlegességre is. Így hát a pirosra mázolt fazekak, lábasok mind-mind a kredenc fenekére kerültek, a pirosfehér pettyes bögrék, az asztalterítő, a konyharuhák, és minden, amiben csak piros szín tarkállott, a szekrények mélyébe vándorolt. Még a konyhaablakból is a szoba elrejtett, sötét sarkába került a szépen viruló, mosolygó, piros muskátli. Majd körülnéztek, és mivel mindent rendben találtak, folytatták félbehagyott munkájukat.

Közben a két öreg felkászálódott a vonatra. Leültek. Ángyi mihelyt levegőhöz jutott, mindjárt urát szapult:

– Mindig úgy vágtatsz, mint egy ló. Veled nem lehet lépést tartani. Egy merő víz vagyok. Úgy elfáradtam, mint egy igavonó.

– Talán le kellene fogynod, egyetlen töltött galambom – jegyezte meg Imre.

– Te beszélsz, aki annyit eszik, mint hat ökör, és mégsem hízik semmit. Én meg, szerencsétlen, csak csipegetek, mint egy kis veréb, és mégis minden meglátszik rajtam. Igazán szégyellhetné magad.

– Ne kárálj már annyit, gyöngytyúkocskám!!

– Ne kárálj, ne kárálj, könnyű neked, te egyszázbélű!

Imre tudta, hogy a szócsatában úgyis alulmaradna, hát többet nem szólt, inkább kibámult az ablakon, az elszuhanó tájat nézte. Ángyi meg mondta, mondta a magáét,

csak annyi időre maradt csendben, amíg levegőt vett.

A vonat közben szép lassan bedöcögött az állomásra. Imre előrement, leszállt, és kezét felnyújtotta, hogy lesegítse asszonyát a lépcsőn, kiből még akkor is folyt a szó.

Ángyi a lépcső tetején állva körbenézett. Abban a pillanatban, ahogy meglátta az állomásfőnököt, kezében a kis, piros zászlóval, elnémult: „Mi lesz most?” – futott át a fején a gondolat. De már késő volt.

Imre is meglátta a kicsi piros anyagot, az állomásfőnök felé sietett.

– Imre – kiáltotta Ángyi –, állj meg! Ne bomolj!

De ekkor Imre már se nem látott, se nem hallott, csak a piros, libegő rongyocskát látta.

– Tegye el! Azonnal tegye el! – kiabálta.

– Megbolondult, jóember! Menjen innen, hagyjon engem dolgozni!

– Tegye el! – mondta, miközben szemei szinte vérben forogtak. – Olyan vörös, mint a csillag! Bika vagyok, megvadulok!

– Magának elment az esze! – tolta félre az állomásfőnök.

– Mondom, bika vagyok, megvadulok!

A piros vászondarabka azonban vidáman ott lobogott továbbra is a szeme előtt, és ettől Imre teljesen felbőszült. Mutatóujjaiból szarvat biggyesztett a fejére, jobb lábával pedig a földet kaparta, és mint az arénában a bika, fújta-tott. Mivel nem volt felszálló utas, a vonatot elindította a zászlót lengető kéz. Az állomásfőnök épp a zászlócskát tekerte volna össze, mikor ismét Imrere pillantott. „Ennek fele sem tréfa, ez rögtön felöklel, megöl!” – gondolta, de akkor már egy gyorsvonat sebességével futott az állomás épülete felé. Imre utána, de mielőtt elérte volna, az orra előtt becsapódó ajtó megállította. Öklét rázva állt az ajtó előtt, ahonnan aztán Ángyika hangosan szidalmazva őt, elrángatta.

– Te istenverése, te gyalázatos vénember, te buta ökör, adok én neked olyan bikát, hogy megemlegeted, amíg csak élsz. Ilyen szégyent, ilyen szégyent... – sopánkodott közben.

A következő vasárnap szintén Óbudára utaztak. Az állomásfőnök kint állt a peronon. Mikor látta leszállni a két öregot, hátrálni kezdett a nyitott ajtó biztos fedezéke felé. Az indítózászlót gyorsan a háta mögé dugta, széles mosolyt erőltetett arcára, és szabad kezével még intett is feléjük. A vonat füttyentett, indult volna, de az indító jelzést nem kapta meg. A kalauz, a vonatvezető is kíváncsian kukucskált az ablakból, hogy vajon mi történhetett. Új felszálló nem volt, a vonat mégis vesztegelt. És meddig vesztegelt? Bizony addig vesztegelt, míg a két öreg olyan távolságba nem ért, hogy az állomásfőnök bátran elővehette, és meglengethette a piros zászlót.

BÓHM ANDRÁS

Csalsíppal hívott
őzbak, veszélyt feledtet
a vágyteli láz.

SZABÓ I. VALÉRIA

PRÓZA A KERTBEN

A szeptemberi napfény csalogatóan hívogat a szabadba. Nincs még vége a nyárnak, a szabadságnak. Kecsegtet, hogy van még egy kis hosszabbítás.

És valóban. Mintha éreznék, hogy nincs már sok hátra, féktelenül tombolnak, pompáznak a növények a kertünkben. A mályvacserjék összefüggő, tömött sorban, mint határőrök takarják a mögöttük lévő drótkerítést, a hortenzia elbokrosodott, és focilabda méretű virággömbjeivel agresszíven támaszkodik a rózsabokorra, míg az, nem bírván féktelen szomszédjával, ágaival a falhoz simulva magasan az ég felé menekül. A buja zöldet élénk színtoltok tarkítják. Piros rózsák, rózsaszín begóniák, narancsszínű kánnák, lila, fehér mályvavirágok, és a díszszilvafa vöröses bogyói kukucskálnak ki jókedvűen a levelek közül.

Egyedül vagyok, a párom messze. Fent a hegyen, a telkünkön időzik. Tavasztól őszi kintartóan küzd a természet szeszélyeivel, hogy a féltőn ápolt, peronoszpóra és lisztharmat ellen megvédett szőlő termőre forduljon. Ráadásul a vadon állatai is sok kárt okoznak. A vaddisznók feltúrják a kertet, az őzek, szarvasok és a szomszéd elvadult telkéről átröppenő fácánok és madarak pedig szőlőskertünk édes gyümölcsére áhítoznak.

Némi lelkiismeret-furdalással, hogy kivonom magam a küzdelemből, de azért elégedetten gondolok az előttem álló hétvégére, amit csendesen, minden zavaró gondolat nélkül, itthon szeretnék eltölteni. El is tervezem, hogy kiülök az árnyas kertbe, és hozzáfogok a régóta halogatott íráshoz, miközben az őszi utolsó ajándékát, a vénasszonyok nyarát élvezem.

Kilépek az előkertbe, és a tűző napfényben hunyorogva körülnézek, hogy felmérjem a lehetőségeket, de csakhamar a díszszilvafa árnyékából folytatom a terepszemlét, ahol már elviselhetőbb az átszűrődő fény.

Hmm... A kerti bútor kissé maszatos. A fű meg tele van elszáradt levelekkel, és a növények is elvadultak, míg nyaralni voltunk. Nem lenne esztétikus beülni ebbe az elhanyagolt zöldbe! Nem baj, pillanatok alatt rendbe rakom, döntöm el, és már hozom is a vödört, szivacsot, metszőollót és gereblyét. Összegyűjtöm a faleveleket, lemetsem a felkopaszodó rózságaikat, a mindig túlbujjázó citromfűvet – micsoda finom illata van, teszek is a teámba –, lemosom a kerti bútorokat, leslagozom a poros betont. Már készen is vagyok. Ránézek az órára. Micsoda? Már dél is elmúlt? Ilyen sokáig tartott? Na, mindegy, készíték egy gyors ebédet, és utána egyből elkezdek írni. Csak nyugalom, sok-sok óra van még a délutánból.

Ebéd után berendezkedem a díszfa alatt, és a laptopot kihozom a kertbe. De az egeret bent felejtettem, visszamegyek érte a házba. Aztán az árnyékban elhelyezkedek a kempingszékben, most meg nem érem fel jól az asztalt.

Magasító párnákat hozok bentről, egyben egy hosszabbítót is, mert a laptop töltése már nagyon alacsony. Csak bent ne felejtsem a számítógépes szemüvegemet!

Milyen jó lesz végre kint dolgozni, pontosabban, írni a szabadban, ami nem is annyira munka, mint inkább szórakozás, különösen akkor, amikor a határidő kényszerét nem érzi magán az ember.

Bekapcsolom a laptopot. Nemrég nagytakarítottam benne, sok régi kacatot kidobáltam. Érzem is, ahogy fűgén, terhétől megkönnyebbülve nyitogatja nekem a mappákat. Energikusan új dokumentumot nyitok, címet adok neki, majd elmentem, és már írom is a témához az ötleteket.

Hirtelen megszólal egy fűrés, és mint a fűró a fogorvosnál, hangja visítva szeli át a levegőt. Fülelek, hogy honnan jöhet. Még szerencse, hogy az utca tőlünk távolabbi részén barkácsolnak. Ilyen melegben sokáig nem bírhatják, majdcsak sziesztáznak egyet. Mindegy, hamarosan hozzászokom, aztán már észre sem veszem.

Fókuszálás nélkül bámulok a levegőbe, próbálom összeszedni a gondolataimat. Egy gyík kerül a látómezőmbé. Kielesítem a képet, és figyelem, ahogy ügyesen mászik felfelé a forró, vakítóan fényes falon, majd eltűnik az eresz alatt. Mennyi gyíknak van az ideje! Mégis jobb, mint a béka. Tavaly nyáron állandóan be akartak jönni a lakásba, az egyikre rá is csuktam az ajtót, nem vettem észre, hogy a küszöbön lapul.

De mi az a járdán átsuhanó árnyék? Vagy csak képzelődöm? Nem. Egy patkány az, éppen most surran be a hortenziabokorba. Már el is tűnt, onnan biztosan átment a fatárolóba. Megint ki kell tenni a patkánycsapdákat!

Újra a laptop fölé görnyedek. Milyen fűledt a levegő! Nagyon melegem van, nem tudok így írni! Azt hiszem, átöltözöm, csak előtte még hideg zuhannyal letusolok.

Így már sokkal jobb. Most aztán nem hagyom magam elterelni az írástól! Egészen sok ötletem támadt, gyorsan készíték egy vázlatot, még mielőtt elfelejteném őket.

Mi ez a zaj? A szomszédból jön, ünnepelhetnek valamit. Láttam, hogy vendégek érkeztek hozzájuk. Vaníliaillatot érzek, biztosan tortáznak. De miért bömböl úgy a gyerek? Igazán nagyfiú már, legalább nyolcéves! Nem kellene így hisztiznie! Finom ez az illat! Mintha csokoládé is vegyülne a vaníliába.

Kicsit elálmosodtam. Azt hiszem, főzök egy kávé, de előtte átmegek egy kis sütiért a szemközti cukrászdába. Nemrég nyitottak, minden friss náluk, és a fagyit is házilag készítik. Szükségem van egy kis szénhidrátra az íráshoz.

Hmm... mennyei ez a Rákóczi túrós a kávéval. Na, tessék! Most meg a szomszéd bernáthegyi kezdett el ugatni öblös hangon. Nem kapsz semmit, Bella, elfogyott! Folytatnom kell, így sosem készülök el a novellával. Hozzáfogok kifejteni a vázlatpontokat.

Áh, jött egy e-mailem, az csilingelt. Most nem foglalkozom vele, majd később... Péteréktől jött az USA-ból? Régen nem hallottam róluk, vajon mit írnak? Csak belepillantok... Azt írja, nyugdíjba mentek, de a megelőző két év már nagyon frusztrálta őket. Megvonták az intézménytől a támogatásokat, miközben az ő csoportjuk jelentős haladást ért el az Alzheimer kutatásában. Az egyetemük most hatmillió dollárt tervez költeni egy futballcsapat létrehozására, ami a vezetőség szerint sikeresség esetén bevonzaná a támogatókat.

Kezd sötétedni, alig látom a billentyűket. Milyen hamar eltelt ez a délután! Nem volt igazán termékeny a mai napom, de a vázlattal legalább elkészültem. Már csak a szöveget kell megfogalmaznom és papírra vetnem. Holnap majd folytatom.

RENDIK ZSUZSA

KÖNNYŰ EBÉD

Amikor rájössz, hogy az ébresztőóra azért zörömböl, mert elfelejtetted átállítani, és ma szombat van, elégedetten rácsapsz, erre az elhallgat, így alhatsz tovább... és tovább... fél tíz... még alhatsz... azután eljön a fél tizenkettő, és a gyomrod megkordul.

Hanyatt fordulsz, és elmerengsz, a hűtőd beltartalmát felidézendő, ráncolván homlokod. És rádöbben.

Nincs itthon semmi, csak egy kis kenyérvég, hagyma, vaj, tojás... Ez az, a tojás. Mindjárt lejár a szavatossága, meg kellene enni. Mert hiszen bevásárolni meg főzni már elkéstél, és egy kiadós tojásrántotta jó átmenetet képez a reggeli és az ebéd között. Ki lehet vele húzni estig, amikor is – hála Istennek – randid van, és legszebb reményeid egén feltűnik a vacsira beígért tatár. De ez a távoli jövő. Barátkozol a gondolattal, hogy fel kellene kelni, majd elkészíteni rántottát. Alapvetően nem vagy lusta – legalábbis a saját megítélésed alapján nem –, de talán a szombat miatt még bevillan, hogy elautózhatsz Törökbalintra vagy Budaörsre bevásárolni. Ám a gyomrod korog. Úgyhogy a bevásárlás délután vagy inkább holnap.

Most azonnal enni kell.

Rántottát!

Végigjátszod gondolatban, hogyan fogod majd elkészíteni, mert felkelni még mindig nincs hangulatod. Először is meghámozod a hagymát. E zöldség lehántolása közben krokodilkönyvekre fakadsz, mert ahogy a kuka fölé hajolva a műveletbe kezdesz, az első vágások után arcodba csap a hagyma által gerjesztett dús léghő. A szag már-már elviselhetetlen, és betölti lakótelepi konyhácskád teljes légköbméretét. Eltökéled, hogy kinyitod az ablakot. Hogy miért kell ehhez eltökéltség? Na, lássuk csak...

Ablakaidat három egész havi fizetésed áráért megcsináltattad, hogy ne középen nyílóak legyenek, hanem oldalt, (mint a konfekciósoknya). Befelé nyíló tulajdonságuk révén most ezek kifelé lejtnek, az ellenkező irányba. Ezért nyitás után meg kell támasztani őket, hogy be ne

csukódjanak (e célra rendkívül alkalmas az összehajtogatott újságpapír, amiből van is otthon egy nyalábal). De így is, ha túl erős a szélroham, az ablakot bevágja a lakás belseje felé a légáramlat. Emiatt a másik, vele szimmetrikusan nyíló nyílászáró /mely bezárt/ kilincseléssel össze kell dolgozni tárgyablakod kilincset egy gumi segítségével, s így immáron se ki, se be.

Fix ponttá vált az ablak életed rögzös útjain. Gumírozás révén minimális holtjáték várható. Ez tulajdonképpen kellemes, befelé irányuló szelleneteket eredményez.

Mielőtt az ablakot kinyitnád, megtámogatnád és begumíznád, külön gondot kell fordítanod a függönyre.

Elhúzod.

Elhúznád. De jól tartják a beakadt szélső csipeszek. Ekkor olyaténképpen döntesz, kinyitod az ablakot úgy, hogy függönyöd odalóg. E manőver során lép be életedbe a Lakótelepi Karnis, mintegy két milliméterre az ablakeret felső peremétől – ide szorul be függönyöd, ha ablakot nyitsz.

Ergo húznod kell mégis, hogy ne préselj és szaggass. Ilyenkor csipeszeid jól fogják, s ha érzéssel húzod a nájlomból készült rongyot, mint említettem volt, csiptetőid ez esetben viszont már az elején beakadnak, és csak az ötödik csipesztől bomlik le az anyag, buggyot vetve a nátlinál...

Sima úgy az energikus rángatás – így az elejétől fogva omlik alá függönyöd csipeszfüggetlenül. (Vagy azzal együtt.)

Ekkor előhozod a létrát, mely az előszobaszekrényben várja a szereplési lehetőséget. Már csak a szekrényt kell félig kipakolva átrendezni, hogy hozzájuthass, és segítségével visszacsíptess. A szekrényben fellelhető zsbívásár cseppet sem emeli hangulatod fényét. Csípésekből sohasem elég – létrád nyitásakor alaposan belecsippant ujjadba. A fogaid közt szűrt káromkodás-sorozat sem minőségileg, sem mennyiségileg nincs egyenes arányosságban szerzett sérüléssel.

A konyhát némileg át kell rendezned, hogy kinyitott kétágú lajtorjád elférjen a visszacsíptetési művelethez. Ügyesen sakkozgatsz a konyhaszékekkel, asztallal, kukával. Ez csak öt-tíz perc. (És matt.) Közben hagymád eredményesen ellát illatanyaggal, mert az ablakot a csipeszelés miatt be kellett csuknod újra.

A létrával való akrobatika után végre minden ablak, csipesz és függöny is a helyére kerül. A hagymát felvágod, a tojást felfered, sip-sup, pár perc alatt kész a rántottád. Megszenvedtél érte. Kicsinyég hűlni hagyod.

Eme időpillanatban mini tigrised a kíváncsiság heveny tünetétől áthatva ruganyos, puha mozdulattal felugrik az asztalra, vernyákol, és mancsával villámgyorsan összetapogatja rántottád felületének jelentős hányadát, újfent nyervog, majd elégedetlenül távozik. Rajtad ekkor parányi ingerültség vesz erőt...

Ez volt a „Macska a forró tojásrántottán” című röpke etűd.

Nos, gondolatmenetedben itt a pont. Eddig jutottál, és itt gyász. A gyomrod változatlanul korog-morog, bedolgozva a semmit.

Végül is, fölmerül a kérdés: mit egyél?

Mert rántottát akartál...

Ólmos fáradtsággal tagjaiban feltápáskodsz, kimész a konyhába – és kensz magadnak egy vajjas deszkát.

PERGEL ANTAL

FENT A HEGYEKBEN

A nyár gyorsan véget ért a hegyek között. A háromezer méter magas óriások csúcsát mindig hó fedte. Az itt élő emberek évszázadok óta együtt éltek a természettel. Generációk sora tapasztalta meg azokat a törvényeket, amelyek ismerete nélkül más emberek nyomtalanul tűntek el a sziklaóriások között. A természet jeleket adott. A hajnalok hosszabbodása, az egyre sűrűbb ködfelhők az ősz közeledtét jelezték. Az állatokat behajtották a legelőkről az istállóba. A birkákat megnyírták, a gyapjút megtisztították, és gondosan elraktározták. Télen védelmet ad a hideg ellen, a vele való munka pedig tompítja a téli depressziót. Egy évtizede is van már, hogy egyedül él szüleitől örökölt házában. Az évszázados fákból ácsolt épület barnára érett az idők során. Egykori építőinek szakértelmét dicséri, hogy megvolt benne mindaz, ami szükséges volt a magas hegyek között, amikor a hó és a hideg gyakran fél évre is elzárta az itt lakókat a külvilágtól. A pajtát betöltötte a hegyi széna illata. A falak mellett, esőtől és hótól védve gondosan összerendezett sorokban állt a tűzifa.

Kezdetben fájt az egyedüllét, idővel azonban megszokta, hogy a mindennapok során csak önmagára számíthat. Kérhetett volna persze segítséget szomszédaitól, az alpesi falvak lakói azonban igyekeztek mindent maguk megoldani. Ez korántsem jelentette azt, hogy az első hívó szóra nem segítettek egymásnak – ez itt gyakran az életben maradást jelentette –, őseiktől örökölt büszkeségük azonban tiltotta, hogy kisebb problémákkal a másikat zavarják.

A patakok szélén jég jelent meg, amely egész nap megmaradt. A házak kéményéből füst szállt föl, fenyőillata betöltötte a völgyeket. A felhők egyre lejjebb ereszkedtek, s hamarosan csendben, egyre sűrűbben hullani kezdett a hó.

Reggelre eltűntek a felhők. A Nap fénye ezer színnel verődött vissza a méteres hótakaróról. A fenyők büszkén álltak fehér kabátjukban, a távolból száncseggő hangját hozta a szél.

Kinézett az ablakon. Az istállóhoz és a tűzifához vezető ösvényt hó borította. Lapátot fogott, és nyugodt, kimért mozdulatokkal kezdte lapátolni a havat. Az istállóban megetette és megitta a marhákat és a birkákat. A tejet kannába fejte, majd bevitte a házba. A tűzhely paraszára fát rakott, hamarosan szikrázva égni kezdett a tűz. A régi üstben melegedni kezdett a tej, amely alapját adta a kiváló hegyi sajnak.

Délután levágott egy birkát. Gyorsan és magabiztosan dolgozott. Az állat minden porcikáját fel kell használni, a hegyek között nincs húsbolt, tehát pazarlás sincs. Sötétedett már, mire megdagasztotta a kenyérnekvalót. A házban kellemes meleg volt. Szokásának megfelelően csak úgy ruhástól a kemencének erre a célra kialakított részére feküdt. Az ablakon át bevilágított a hó, távolabb egy ablak-

ból lámpa fénye sárgállott.

Teltek a hetek, közeledett a karácsony. Egy reggel alaposan fölöltözködött, és fejszével a kezében az erdőbe indult. Kivágta a fenyőt, otthon pedig elővette a régi díszeket. Az ünnep távoli emlékeket elevenített fel benne, amikor még többen éltek a házban, amikor még gyermeknevetés verte föl a ház csendjét. Este ünneplőbe öltözött, s elindult az éjféli misére. A templomhoz vezető úton egymást köszöntötték a környéken élő családok. A férfiak kezében hosszú árnyékokat vetettek a lámpások. Ropogott a hó, ahogy a hegylakók kimért léptekkel követték egymást Isten házáig.

A misét követően hazament. A házban kellemes meleg fogadta. Hosszan nézte a karácsonyfa díszait, miközben néhány régi, ünnepi dalt dúdolt. Elővette az ősköltől örökölt Bibliát, s olvasni kezdte a megsárgult lapokat. Észrevétlenül merült álomba. A meleg elringatta, álmában a nyár színeit látta, a levegőt betöltötte az ezernyi virág illata. A tűző napsütésben hegyi forrás vizével oltotta szomját.

Világosan ébredt. A fények sápadtak voltak. Alig néhány méterre látott el, olyan sűrűn hullott a hó.

Aggódóan figyelte a meredek hegyoldalt. A hópaplan tagsága egyre nőtt. Néhány hét múlva, ha megenyhül az idő, a hó megcsúszhat. A hegyek egyik legnagyobb veszedelemre a lavina, amely akadályt nem ismerve tör a mélység felé, tönkrezúzva mindent, ami elé kerül.

Vízkereszt után a nappalok hosszabbodni kezdtek. Január végén a Napnak már volt ereje, mind gyakrabban csordultak meg a házak ereszen a jégcsapok. Az éjszakák ellenben kemény hidegeket hoztak. A fagyban szikrázó hó visszatükrözte az égbolt csillagait.

Február elején benépesült a templom környéke. A környék lakói színes ruhákba öltöztek, sokan álarcot vettek. A hagyományos viselet keveredett a farsangi jelmezekkel. A levegőt betöltötte a fűvös hangszerek hangja.

A völgyekben egyre gyakrabban hullámozott végig egy-egy melegebb légörvény. Kinyitotta az istálló és a fészker ajtaját. Az ősszel behordott széna és tűzifa alaposan megcsappant. Az állatok a bezúduló levegő felé fordították fejüket. Nyugtalanul mozgolódnak kezdtek, valahonnan a távolból a tavasz üzent.

Egyenként nézte végig szerszámain. A fejsze új nyelet, a szekér új kereket kapott. Arcát a Nap felé fordította, s hagyta, hogy a meleg végigsimítsa. Ekkor már tudta, hogy a tél megadta magát, s csak idő kérdése, mikor tűnik el.

A hótakaró egyre zsugorodott. A napfénytől védett területeken még kötésig lehetett süllýedni, máshol azonban mind több csupasz folt tűnt elő. Egyik délután ismerős hangot hallott. A kitört fák recsegése, az egymásnak csapódó sziklák csattogása keveredett a rohanó hó és jég zúgásával. Szerencsére a lavina nem ért lakott területet. Néhány év, s a leborotvált fenyők helyén új erdő sarjad.

A hegyi patakok ledobták jégtakarójukat, s nagy loccsanásokkal igyekeztek a völgyekbe. Húsvétkor ismét összegyűlt a hegyek népe. Csokorba kötött barkát, sonkát és kenyeret vittek a templomba. Az ünnepnek itt mélyebb jelentése volt. Az újjászületést mélyebben kellett értelmezni. A kemény, szigorú és veszélyes tél elmúlt, jön az év szebbik fele, amikor a réteket selymes fű és vadvirágok

borítják.

Fölterelte a nyáját a legelőre. A vezérkos nyakában csilingelt a csengő, miközben a bárányok ugrándozva követtek anyjukat. A hegyek visszhangozták a nehéz tehénkolompok hangját.

Körbejárta és alaposan megnézte a házat. A tél alig hagyott nyomot az épületen. Néhány zsindegy meglazult ugyan, de azokat könnyen lehetett pótolni. Nagyobb gondot jelentett, hogy az út egy része fölázott, és megcsúszott. Álló napig hordta szekérral a követ, mire sikerült megerősítenie.

A jól végzett munka örömevel nézett körül. Ezen a tájon, ahol harapni lehetett a friss levegőt, éltek hosszú generációkon át ősei. Ez a hely a múltjuk, a jelenük és a jövőjük is. A nehéz körülményeknek csak különleges embertípus felelt meg. A hegyi emberek – miközben alkalmazkodtak a gyakran zord éghajlati körülményekhez – alkalmazkodtak egymáshoz is. Külső hatásnak és erőnek itt nem volt tere.

„Nem volt, és nem is lesz” – gondolta, majd büszkén nézett szét a hegyóriások között. Estére ért le a házhoz. Becsukta maga mögött az ajtót, és bekapcsolta a tévékészüléket.

MÁTÉ MIKLÓS

VÉSZBEJÁRAT A KÁRPÁT-MEDENCÉBE

(humorbid)

...Éljen és virágozzék a Kazár Birodalom és Álmos népének örök és megbonthatatlan barátsága, ám ha Álmos népe méltatlan lenne e barátságra, akkor sújtsa Álmos népét a kazárok megvetése, ne szolgálják ki őket többé a kazár bazárban, kotródjanak a Kárpátokon túlra, de közben nézzék meg az Etelközben, hogy mit csinál Etel közben...

...Éljen és virágozzék a mongol Arany Horda és a magyar nép örök és megbonthatatlan barátsága, ám ha a magyar nép méltatlan lenne e barátságra, akkor sújtsa a magyar népet a mongol nép megvetése, nyílzápora, és legyen csihi-puhi Muhin.

...Éljen és virágozzék a Fényes Porta és a magyar nép örök és megbonthatatlan barátsága, ám ha a magyar nép méltatlan lenne e barátságra, akkor sújtsa a magyar népet a Fényes Porta megvetése, ágyútüze és százötven évig tartó vendégsége...

...Éljen és virágozzék a Habsburg Birodalom és a magyar nép örök és megbonthatatlan barátsága, ám ha a magyar nép méltatlan lenne e barátságra, akkor sújtsa a magyar népet a majtényi és világosi fegyverletétel, a Rákóczi-túrós és a Kossuth-nóta...

...Éljen és virágozzék a Német Birodalom és a magyar nép örök és megbonthatatlan barátsága, ám ha a magyar nép méltatlan lenne e barátságra, akkor sújtsa a magyar népet a Führer jogos megvetése, aki a Dunába robbantatja az összes Duna-hidat, s akit semmi sem zseníroz, és vagoníroz...

...Éljen és virágozzék a Nagy Szovjetunió és a szocializmust építő magyar nép örök és megbonthatatlan barát-

sága, ám ha a magyar nép méltatlan lenne e barátságra, akkor sújtsa a magyar népet a Nagy Szovjetunió megvetése, amely joggal löveti szét Budapestet; ezen felül kinek nincs falába, annak is legyen, és temessék a Kreml falába...

...Éljen és virágozzék az USA, a Nemzetközi Valutaalap, a Világbank és a magyar nép örök és megbonthatatlan barátsága, ám ha a magyar nép méltatlan lenne e barátságra, akkor sújtsa a magyar népet a gazdasági válság, az eladósodás, az árfolyam-emelkedés, az elnéptelenedés, a klímaváltozás és a cunami...

...Éljen és virágozzék a magyar nép és az illegálisan bevándorló népek örök és megbonthatatlan barátsága, ám ha a magyar nép méltatlan lenne e barátságra, akkor éljen a magyar nép közel-keleti kényelemben, az illegális népek pedig jöjjenek minél többen pályaudvariassági látogatásra.

...Éljen és virágozzék a magyar nép és a magyar nép örök és megbonthatatlan barátsága, ám ha a magyar nép méltatlan lenne e barátságra, akkor sújtsa a magyar népet a magyar nép örök és megbonthatatlan barátsága...

KÁRÁSZ TAMÁS

SZENT A BÉKE

Az idő végtelen útján visszafelé sétálva az egyre távolibb múltba, talán egyetlen olyan ember által hően áhított fogalom nem változott az idő mindent átforgató műhelyében, mint a Hatalom.

Az emberek feletti rendelkezés szinte mindenki számára mindenáron elérendő vakító fehér sziklaszirt, melyre feljutni a becsület és tisztesség félretaszítása árán is érdemes. Megrészegítő démoni hatása máig nem változott. Ma is régi fényében ragyog, mint több ezer évvel ezelőtt. Megszerzése ugyanolyan fontos, mint a pénz vagy az arany megkaparintása. Legfontosabb és legrégebb emberi rossz tulajdonság, mely nem egyszer háborúk kirobbantásához vezetett.

Chaplin egyik nagyon szemléletes alakításában pontosan érzékeltette lényegét. Hosszú libasorban álló emberek legelsőjének kiadják a parancsot, mire az megfordul, és továbbadja a közvetlen mögötte állónak, ő is megfordul, és továbbadja a mögötte állónak. Így folytatódik a parancs (de nevezhetjük: munka) továbbadogatása, átruházása az utolsó emberig, aki történetesen a kis embert alakító Chaplin volt. Ő szintén megfordult, hogy továbbadja, de nem volt kinek! Hát ez az utolsó ember nagyon nagy hátránya. Már nem adhat tovább semmit. Magának kell elvégezni.

Sóvárgó emberek ezrei szeretnének legalább egy embernek parancsolni, egy ember feletti hatalommal bírni, utolsó előttinek lenni. Ha már kettő, az már mindennél fenségesebb. De ha több, netán sok, hát az maga a mennyország.

Sajnos, a hatalom birtokában többnyire torzult személyekké válnak az amúgy is kissé jellemző emberek.

Nem túlzás kijelenteni, hogy nem a hibátlan lélek vágyik mindenáron a hatalom megszerzésére.

A sor végi sors hamar feledés homályába vész, és kárvallottja idővel ugyanolyan elviselhetetlen lesz, mint régi felettese.

Munkahelyeken szinte mindenütt akad egy kisember, a mindenes, a legutolsó. Ő megy reggelit vásárolni a büfébe, ő főzi a teát, kávé, és ő cipeli a szerszámos táskát, ő a „hozd ide, hozd oda”. Neki mindenki parancsol, és az ugratások áldott alánya.

Kisebb viccelődés napjában sokszor előfordul, de a durva kitolások, embert megszegyénítő, sőt megalázó „tréfák” sem ritkák – a tréfacsináló szellemi nivójának megfelelően.

Az ismétlődő megalázó viccelődések idővel bárki számára elviselhetetlenné válnak. Egy védtelen kisembernek pedig túrnie kell. Kénytelen túrni, hisz nincs más választása! Élete lassan maga a pokol.

Egy szép tavaszi reggelen a „mindenes” – nevezzük Jenőkének – reggeli bevásárlóúton volt. Társai közben a legbölcsebbre hallgatva elhatározták, hogy a jövőben nem „bántják” Jenőkét. Érezze ő is magát egyenrangú dolgozónak, sőt társnak közöttük. Gördülékenyebben folyik a munka azon közösségben, melynek portáján béke és megértés honol. Mindenki egyetértett a felvetéssel, és együttérző tekintettel figyelték a kis résnyire kinyíló ajtóban megjelenő és szendén belopakodó, reggelit hozó kollégájukat.

Még a szétosztás előtt lelkesen újságolták Jenőkének egy rövid munkásgyűlés keretében, hogy mit szeretnének megvalósítani a munkahelyi légkör javítása érdekében. Mindenki egyetértően bólogatott, és barátságosan mosolygott. Még a legtöbbet „viccelődő” kolléga is mosolygott!

Jenőke zavartan állt a publikum közepén. Soha nem intéztek hozzá nyilvánosan munkatársai ilyen baráti hangnemben fontos bejelentést. Sőt semmilyen. Arra sem méltatták, hogy a csoport előtt közöljenek vele valamit. Érezte a helyzet komolyságát, a saját személyének fontosságát. Csak pislogott mindenfelé zavartan, és jó időbe telt, mire felfogta a hozzá intézett szavak súlyát. Most nem viccelődnek vele! Fontos lett egy csapásra. Már neki is lehet mondandója. Ő is közölhet bármit társaival. Az arcára kiült meglepetés lassan eltűnt, és bizonytalan hangon megszólalt:

– Örülök, hogy többet nem toltok ki velem. Köszönöm szépen! Cserébe én is megígérem, hogy többé nem pisilek a teátokba.

HABOS LÁSZLÓ

ki söpri össze
összetört darabjait
vad álmaidnak?

SZABÓ AIDA (JAMPA DROLMA)

BELSŐ ÚT

I.

A hajnal kilencfejű szörnye

Kunlun hegy mögött
hol Nap, hol a Hold rejtőz,
Ég, Föld nászban ég.

A hegyen éppen most nyújtózkodik a hajnal kilencfejű szörnye. Körbefonja a zarándoklók alakját. Akik mennek, megállnak, megint mennek, megint megállnak... ilyenkor a tenyerüket a fejük felett egymáshoz tapasztják. A magasban tartják, majd homlokukhoz, szájukhoz, mellükhöz érintik. Ezután letérdelnek. Előrehajlanak. Leborulnak. A homlokuk a földet súrolja. Ez a teljes alázat, a testük, a tudatuk (szellemük) és a beszédük felajánlása Buddhának. Megtisztulás. Minden egyes mozdulatuknak mélységes mély tartalma van.

Mennek, leborulnak, mennek, leborulnak... Kézvédők, bőrkötények kopnak. Az út rögös, éles kövekkel teli, homlokuk, mellkasuk, térdük véres, sebes, felsebzi a testet, de megkönnyíti a lelket.

Napok, hetek, hónapok telnek, lassan haladnak. Az idő mellékes tényező.

Mantra csak eszköz,
erő tudatukból él.
Szellemi hangzás.

II.

Szél szárnyán fohász

Túl a hegycsúcson
vörösben úszik a Nap.
Szélszárnyán fohász.

Jégkristályokat sodor a víz. Hatalmas sima kövekhez ütődnek. Fehérek. Vakítanak a napon. Fénylő, jeges az út. A zarándokok lába összevissza csúszkál. Mégis mennek. Pár lépést tesznek, és leborulnak. Megint pár lépés, és újra leborulnak... Befelé figyelnek. Tisztul a lelkük.

Körülöttük hol felhőben, hol napban, hősipkában hegyek bujkálnak. Egyre kevesebb az oxigén. Zihál a légzés, de akkor is leborulnak.

A gyalogút mellett kőrakások, manikövek. „Om, mani, peme, hum” (drágakő a lótuszban) szent mantrával teleírt faragott imakövek. Pár kilométerrel arrébb színes imazászlókat, szélpáripákat lobogtat a szél.

Túl a hegycsúcson
vörösben úszik a Nap.
Szélszárnyán fohász.

III.

Kagylókürt hangja rezeg

Kürt kergeti el
bágyadt gondolatokat.
Csillanó remény.

A zarándokok keskeny, veszélyes, kanyargós hegyi ösvényen botladoznak. Néhol a hőmérséklet bőven fagypont alatti. Léptük alatt csikorog a hó, a szél havat kavar. A perzselő nap és a dermesztő szélvihar barnára cserzett arcukon hagyják karmaik mély nyomait.

Útjuk során árnyék-fény, fény-árnyék, nappal-éj, éj-nappal, hetek, hónapok, évszakok, falvak, tavak, országút, hegyi út... felváltva váltják egymást. Mennek, haladnak. Ajkukról mantra rebben. Ujjaikkal morzsolják a malaszemeket. Céljuk lelkükbe égett.

Kopár, meredek hegyek. A zarándoklók Kailásza hegycsúcsán most is látják Milarepa időhomályba burkolt alakját. Fülükbe a nagy tibeti jógi dala cseng. Az üde szél messziről kagylókürt hangját repíti. A tanítás él!

A völgyben zöldbe fut a természet, frissen vibrál a levegő, napúton kékpipacs nő. Vándorlók hátát csiklandozza a napsugár. Nyiladozó szirmokkal játszik a kósza szél. Kristálytisza erek, folyók csörgedeznek – dúdol a határ. Az úton-járóknak nagyokat kortyol a tüdejük.

Víz-szél csipkézte
hegyen Nap bukfeneczik.
Már kotyog a víz.

Falvakon keresztül vezet az út. Már arasznyira nőtt a lágy szellőben táncoló árpa, rizs, szója, szezám. A habzó, csacsogó patakban nők mosnak, cifra kötényük, kendőjük libeg-lobog a tavaszi szélben. Amott a férfiak loncsos jakokkal szántanak. A kerítéseken jaklepények száradnak. Fiatal nők sötét hajában türkizzel, vörös korállal, arannyal ékesített színes hosszú hajpánt díszeleg. Hófehér fogsorú, kócos hajú, hancúrozó gyerekektől zajos, vidám a környék. Az aprónép nyakában is jakcsontból, magokból, kagylókból... vagy fából faragott mala – 108 gyöngyszemből álló buddhista imafüzér – lóg.

A falunépe már megszokta a zarándoklókat – akik értük is mennek –, és örömmel körbeveszik őket. Tiszteletük jeleként a nyakukba – kadakot – hosszú, fehér kendőt kötnek.

Úton emberek
már megtalálták egymást –
Buddha tenyerén.

IV.

Lélek csöndben lép

Hegyek ölében
álom könnyű lábon jár.
Az út az érték.

A zarándokoknak az út az összes eddigi bűnüktől való megszabadulást jelenti, és egyben előkészületet a következő életükre. Egy biztató újjászületés reménye lebeg a szemük előtt. Úgy érzik, hogy a leborulásukkal nemcsak maguknak vívják ki ezeket az esélyeket, hanem minden egyes ember számára. Ezzel az erejük megsokszorozódik. A cél erőt, hitet ad, de az útnál semmi sem értékeesebb!

Az égbevesző ormok mögött már a Nap szendereg, talpak alatt fogynak a napok. A tekergő útra árnyékot rajzol a Hold. A sátrak között jakvajasmécesek csepp lángjai ágaskodnak. A zarándokok megpihennek: kezükben mala, jakvajás tea gőzöl, ajkukon mantra.

Pirkadat ébred
Nap narancsfátyolában.
Pillanat röppen.

Lassan eléri Lhászában a zarándoklás célját, a Potalát, a dalai lámák téli rezidenciáját. Már csak pár lépés és pár leborulás.

Összezsugorodott faleveleket sodor a szél. Hatalmas füstölőkből az ég felé sűrű füstgígyók tekeregnek. A zarándokok gallyakkal táplálják. Mások keze alatt óriási imakerek forognak – mindenkiért!

Fáradt Nap kúszik
forgó imamalmokon.
Lélek csöndben él.

László Bandy: Találkoznak

VARGA IMRE LAJOS

ÚJKORI KARÁCSONYI ÉNEK

Tudom, hogy a címről mindenkinek Charles Dickens ismert műve jut eszébe. Nem akartam plagizálni még ilyen apró dologban sem, mint amilyen a címadás, de nem jutott eszembe jobb ezen a didergősre sikerült december délután, amikor leültem a számítógép elé, hogy megpróbáljam szavakba, mondatokba önteni azt a megrázó és furcsa élményt, amelyet néhány órája átéltem. Most is hatása alatt vagyok. Talán érzékenyebb is lettem most, az ünnepek előtt. Feleségem néhány hete kórházba került, és én naponta beutaztam hozzá a főváros egyik ismert egészségügyi intézményének pulmonológiai osztályára. Az út egyébként meglehetősen hosszú, az aggodalom által keltett idegfeszültség még elviselhetetlenül hosszabbá teszi. Legalább másfél óra telik el addig, amíg a Pest melletti településről a Moszkva térig jutok. Jobb híján olvasok, de az sem tud igazán lekötni. Fél tizenkettő, mire odaérek. Innen már csak hat megálló a Kútvölgyi lejtőn nehézkesen felkapaszkodó, asztmásan lihegő buszon. Ahogy a tömeggel kisodródok a metrószerelvény ajtaján, és megindulok a nyüzsgő emberrajjal együtt a mozgólépcső felé, merőben szokatlan hang üti meg a fülemet, túlszárnyalva a tömeg megszokott zsongását. Egy tiszta gyermekhang szárnyal a magasba:

„Kiskarácsony, nagykarácsony,
kisült-e már a kalácsom?
Ha kisült már, ide véle!
Hadd egyem meg melegébe...”

Csak hallom, de nem látom, ki és hol énekel. A tömeg sodor, a hang erősödik, és akkor végre felfedezem. A mozgólépcsőtől kissé távolabb, egy oszlop tövében egy fiatal nő ül, ölében egy hat-hét éves körüli fiúcska. Az asszonyon divatjamúlt steppelt télikabát. Kopott csizmába bújtatott lábát szemérmesen maga alá húzva némán üldögélt egy lábnyomokkal tarkított kartondoboz-darabon, magához ölelve a gyereket. Mellettük sárga műanyag tányér, félig mindenféle aprópénzzel. A kisfiú látszólag fáradhatatlanul fújja a dalt, s ez hatásosnak bizonyul. Csörren, hullik a pénz, néha még papír is zizzen. Ösztönösen nyúlok a zsebembe, mint annyian mások is, de a kulcsosomón és a telefonon kívül mást nem találok. A tárcám a táská mélyén, abban biztosan van, de sietek, mert a busz ritkán jár. Kinn mínusz tizenöt fok van, nem öröm félórát várni.

– Majd visszafelé adok – gondoltam. Szegény kis kölyök. Saját unokáim jutottak eszembe, vajon ők hogyan léteznek ilyen kilátástalan, szomorú helyzetben. Lassan araszoltunk előre, már majdnem elértem a lépcsőt, amikor megláttam valakit. Ott állt a mozgólépcső tövében. Jó negyvenéves, sportosan öltözködő férfi, kezében újsággal, merev, kifejezéstelen tekintettel bámulta a kis kéregető kettőst. A bőséges adakozást látva elégedetten elmosolyodott. A kisfiú, aki ki tudja, hányadszor énekelte el a dalocskát, egyszer csak elhallgatott. A férfi, látva az újabb tömeg érkezését, türelmetlenül intett a nőnek. A nő engedelmesen pillantott a férfire, és durván meglökte a

gyereket. Az, mint a gép, újra énekelni kezdett, kicsit rekedten, de szolgálatkészen, bár halálosan unva, fújta a számára már gyűlöletes karácsonyi dalocskát.

Amikor késő délután újra arra jártam, az oszlop tövében már nem ült senki. A koszos kartonpapír elázott a ráhordott hólétől, és csak az örökké vándorló, zötykölődő mozgólépcső nyikorgott szokása szerint. S én ezen a monoton gépzörejen, csikorgáson túl, mintha azt is hallottam volna, ahogy valaki távol, nagyon messze vékonyka gyerekhangon énekl:

„Kiskarácsony, nagykarácsony...”

A Nyugatinál szálltam ki a metróból, s ahogy az aluljáró szemetes, csúszós lépcsőjén a siető, lökdösődő tömeggel együtt kikászálódtam a díszesen kivilágított körútra, már csak a város megszokott zaját hallottam. Emberek tolongtak az alkalmi árusítóhelyek előtt csomagokkal rakottan – két nappal karácsony előtt, kettőezerkilencben.

PÁLFI NÁNDOR

ÖRÖKKÉVALÓSÁG

(részlet)

... Őt most nem érdekli halál és újjászületés, idő és pusztulás. Őt most csak az az ember érdekli, aki ott ül mellette. A barátja.

– Oly sok év után ma már világosan látom, hogy bármit is próbáljunk tenni, mi emberek, végül a sors az, ami elrendezi a dolgokat a maga ízlése szerint. És ennek így kellett történnie, máshogy talán nem is lenne értelme. Hogy neked kell ma itt ülnöd mellettem. Mert te vagy az én igazi barátom, és mindig is az voltál.

Yalten nem válaszolt, szemében könnyek csillogtak. De hát mit lehet erre válaszolni? Erre a múltjával, a közösen eltöltött oly sok évvel, hibával és megbocsátással, megértéssel és türelemmel, de leginkább szeretettel válaszol az ember. És ő már válaszolt.

– Tudod, Xendir, mindenkinek rá kell jönnie végül, hogy ami igazán fontos az életben, az a szeretet. Ezt te is tudod, én is tudom, sőt talán mindenki tudja. De csak nagyon kevesen értik meg igazán. Nekem sok időbe telt megérteni, de itt és most, mikor elveszithetlek téged, végre megértettem. Hát nem furcsa? Az ember végül mindent megért, de az élet sosem adja ingyen a leckéket. Fájdalomban méri az árat. Fájdalomban és halálban. És ennek a leckének, úgy fest, te vagy az ára. – Rövid szünetet tartott, és beszélgetésük során most először Xendir szemébe nézett. – Köszönöm!

– Én is neked – bólintott Xendir, és barátjára mosolygott.

A Nap fájdalmasan vöröslő glóriát vont köréjük. Alattuk a fehér, vattaszerű felhőpamacsok lágyan hullámoztak, még most utoljára szépnék mutatva a világot...

BEMUTATKOZIK

PÉTER ÉVA ERIKA

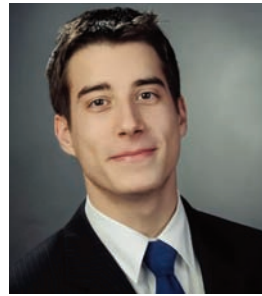
Szentkeresztbányán – Erdély, Hargita megye – születtem, 1976. július 10-én, Lövétén élek a családommal; a középiskolát biológia-kémia szakon végeztem, aztán könyvelési technikus végzettséget szereztem, majd az utóbbi években a természetgyógyászat ágazataiban lettem meg, sok kitérő után, a helyem. A gyógyítás, a másokon való segítség az életem alapvető fontossága, bár azt hiszem, hogy van egy betegség, amiből sosem fogok én se

kigyógyulni: a költészet. A versek szeretete folyamatosan kísér utamon, sok kedvenc versem, költőm van, példaképként talán Adyt és az impresszionistákat említeném meg, a kortársakból meg jobbra lehetetlenség példálózni, rengeteg a jó vers, a jó alkotó...

Dolgoztam elég furá munkahelyeken, pincérként, konfekcióiparban, helyettes tanárként: mikor mit dobott a sors elém; a Poet.hu internetes irodalmi oldal vezető szerkesztőjeként is tevékenykedtem pár évig, de sajnos most már erre nem tudok időt szakítani. Írok különböző témákban újságcikkeket, a Kis LANT, A VERS című irodalmi lapok nyomtatott verziójukban közölték több versem is az utóbbi években, ezen kívül számos antológiában, évkönyvben, újságban jelentem meg, a Poet.hu, a Porcelánszív, a Másképp Látók, az Egymásért internetes oldalakon és néhány más verskedvelő oldalon is megtalálható vagyok.

A Dél-Alföldi Művészeti Kör támogatásával megjelent 2014-es Poet Antológia fülszöveg-megírásának lehetőségéért hálám azoknak, kik erre méltónak találtak. Hálás vagyok az Érdi IRKA szerkesztőinek, hogy verseimből közölnek, az Irka-tagságom boldogság és ugyancsak öröm számomra, hogy idéntől a Dél-Alföldi Művészeti Kör tagja is lehettem, hiszen Szegeden is otthon vagyok, mert akárhányszor csak eljuthattam oda, úgy éreztem mindig: hazaérkeztem... Igen, vallom, hogy egy embernek egyszerre lehet több lélekháza is, nekem Lövéte, aztán Szentkeresztbánya – mert ott születtem, és éltem 14 évet – Gyergyószentmiklós, mert a szüleim ott éltek születésem előtt, Szeged, a napfény városa, Verőce, lélektesóm otthona és kicsit Érd is. Remélem, oda is eljutok a majdanban... A Poet.hu-n van pár kiemelt versem, és úgy kb. két éve az Éden Művészeti Hálózat egyik pályázatán első helyezést ért el hozzám, de hát fő az optimizmus... Ha nem máshol, fazékban. Voltam több verspályázaton zsűritag, az elsőnél jócskán berezelve, de a többinél már bevasazva... Azaz helyesebben felvértezve reménnyel, kitartással és pozitivitással a tarisznyámban. Az élet épp akkor, mikor nagyon padlón voltam, küldött mellém két földi angyalt, az egyik azóta a nagyobb öcsém felesége, a másik meg Lukács Mária lélektesóm – akivel közösen 2013-ban megjelent egy verseskötetünk, Holdvirágok címmel – akinek szeretete, türelme, kedvessége, törődése se számokkal, se szavakkal nem kifejezhető. Köszönöm nekik, hogy vannak, az életnek a lehetőséget a létezéshez, s minden jóakarátú embernek még több jóakaratot kívánok, hadd lehessen szebb a bolygónk, boldogabb és örömtelibb, békésebb a világ... A Holdvirágok fülszövegéből pár szavam, amit most is pontosan így gondolok: „Az ösvényeken megmaradni a belső egyensúly békéjét megtalálva lehet. Nem olyan könnyű, mint első gondolatra tűnik, és nem is olyan nehéz, hogy lehetetlenséggé váljon. Sokszor „lelépünk”, megbicsaklik a láb, eltévedünk önmagunkban... Aztán próbálkozunk. Merni. Akarni. Megint. Sokadjára: Amíg rátalálunk oda, ahol holdvirágokká nyílnak a szív szavai...”

PÁLFI NÁNDOR

1994. május 7-én születtem Budapesten, azonban egész életemben Gödöllőn laktam. Az olvasással már az általános iskola első négy évében jó barátságot kötöttem, és ez a barátság azóta is tart. Máig nem indulok el sehova anélkül, hogy ne lenne a táskámban egy érdekes könyv.

5. osztályos koromtól kezdve a Premontrei Szent Norbert Gimnáziumba jártam. Az ott szerzett élmények, tapasztalatok, vallásos világnézet meghatározó szerepet töltenek be az életemben. Tanáraim és diáktársaim mindig is magasra tették a lécet, ezzel pedig mindig jobb és jobb eredmények elérésére sarkalltak engem. Kitűnőre érettségiztem, de még előtte megszereztem két nyelvvizsgámat angolból, illetve németből.

Ezt követően (2013-ban) az ELTE Természettudományi Karán kezdtem földtudományt tanulni, mivel mindig is érdekelt a világegyetem, amiben élünk, maga a Föld bolygó és annak a működése. Idén, 2016 júliusában szereztem meg földtudományi kutató diplomámat. Ősszel azonban további kihívásokat keresve a Budapesti Corvinus Egyetem Gazdálkodástudományi Karán kezdtem el gazdálkodás és menedzsment szakon tanulni.

Sok minden érdekel, ezért a szabadidőmet szeretem változatos elfoglaltságokkal kitölteni. Különösképpen szeretek kirándulni a hazai hegységekben. Szeretek kozmológiai és csillagászati témájú cikkeket olvasni, főképpen azért, mivel ezek még olyan kevésbé felfedezett tudományterületek, hogy szinte hetente lehet új hipotézisekkel, felfedezésekkel ismerkedni. Elvégeztem a Harvard University online kurzusát exobolygó-kutatás témakörben. Ezekon kívül nagyon szeretek még futbalozni és teniszezni, filmeket nézni, moziba járni, sütni-főzni és természetesen verseket írni-olvasni. Igazán azonban nem a versekben, hanem a történetírásban érzem úgy, hogy magamra találok, és ezzel szeretnék komolyabban is foglalkozni a közeljövőben.

BEMUTATKOZIK

LÁSZLÓ BANDY

1941-ben születtem Budapesten. Kisgyermek korom óta rajzolok, megszállottan. A mesterséget szakkörökben és táborokban sajátítottam el. Talán ezért van, hogy ma kötelezőnek érzem a tanítást és a táborok szervezését. Legtöbbet a Dési Huber Körben kaptam Tamás Ervintől.

Érettségi után porcelánfestő voltam, majd Egerben matematikát, kémiát és (rajz helyett) műszaki gyakorlatokat tanultam. Első rajzaim mégis ebben az időben jelentek meg, s egy kis kiállításom is volt 1966-ban. Főként karikatúrákat rajzoltam. Később sok mindent csináltam: kultúrházakban, üdülőkben dolgoztam, tanítottam. Közben felismertem a viccrajzolás és a karikatúra közötti lényeges különbséget, s újra rajzolni tanultam.

1974-ben barátaimmal megalakítottuk az AKT-ot (Autodidakta Képzőművészek Társasága), és a helyzetünkből fakadó problémák mellett a képzőművészet alapkérdéseivel kezdtünk foglalkozni. Engem a véletlen (?) sodort a papír síkjából kilépő vonalak természetének vizsgálatához, és kitaláltam magamnak egy teljesen saját műfajt: a dobozgrafikát.

Térgrafikai kutatásom 1980 után lendült nagyot, amikor a szabadúzásomat elkezdtem. A dobozok nőttek, körbejárhatóak lettek: szobrok is, grafikák is. Mára tagja vagyok egy csomó egyesületnek, társaságnak.

1984 óta tanítok művészeti iskolákban. Korábban a Nádasdy Kálmán Alapfokú Művészeti és Általános Iskolában és a GYIK Műhelyben tanítottam, jelenleg Százhalombattán óvodástól nyugdíjasig vannak tanítványaim.

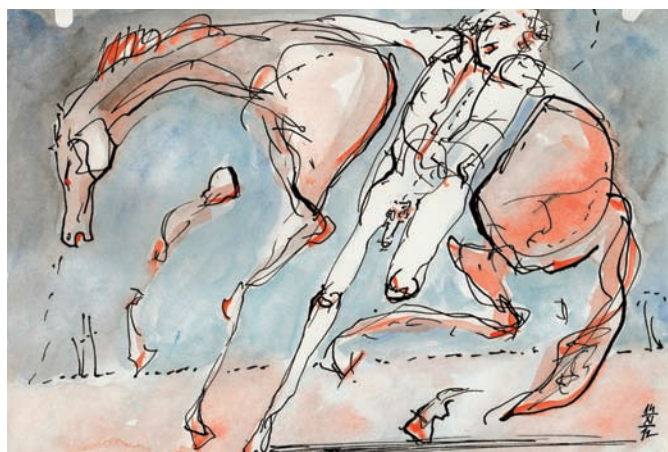
2014 óta tanítok szellemi fogyatékkal élőket a százhalombattai Sérültekért Alapítványnál.

A tanítást az önmegvalósítás legszebb, leghasznosabb módjának tekintem.

(Honlapján – www.laszlobandy.hu – számtalan egyéni és csoportos kiállításáról, díjairól, művészkönyveiről, vallo-másairól olvashatunk, megtekinthetjük rajzait, festményeit, különleges dobozgrafikáit...)

A Sérültekért Alapítvány évről évre Aranszív Díjjal tünteti ki azokat a „csoda-művelőket”, akik segítik a fogyatékkal élő emberek életét. 2016-ban László Bandy kapta ezt a kitüntetést.)

A KÉK vendége volt László Bandy

A Képzőművészek Érdi Közösségének októberi összejövetelén a százhalombattai László Bandy grafikusművészt láttuk vendégül, aki azzal indította bemutatkozását, hogy mostanság a klasszikus festészettel foglalkozik legkevésbé. Mivel a képzőművészetet egyfajta kutatási területként fogta fel, addig keresett-kutatott benne, míg végül kitalálta a saját műfaját, amit dobozgrafikának nevezett el.

Érdeklődéssel hallgattuk, hogyan alakult pályájának első szakasza.

Meggyőződése, hogy a művészet feladata a kérdés és a válaszadás, s bár egyesek szabadkozhatnak ellene, szerinte a művészet mindenképpen magában foglalja a tudományos gondolkodást is.

Miután komolyabban belemélyedt, sikerült rátalálnia arra a kifejezésformára, amelytől máig nem tud, s nem is akar szabadulni. A karikatúra is megmaradt, de nem a vicc illusztrációjaként, hanem abban a formában, amikor a rajz önmagáért beszél.

Vallja, akár egyetlen vonallal is rengeteget el lehet mondani, de ahhoz, hogy eddig eljusson a művész, mindenképpen szükséges megtanulnia tökéletesen rajzolni! Fontos, hogy alkotni tudj, s még ennél is lényegesebb, hogy mindig képes legyél továbblépni! – hangsúlyozta.

Az ember ugyanis nem azért alkot, hogy a szabadidejét elüsse valamivel, hanem azért, mert belülről szorítja valami, amit mindenképpen szeretne magából kifejezni. Meglátása szerint a világ egy hatalmas, gyönyörű és tökéletes egység. A művész dolga ezt bemutatni. Az igazán jó alkotás mégis az, amely tartalmaz olyan részleteket, amelyeket nem lehet azonnal, kapásból megérteni, megfejtetni, hanem el kell benne mélyedni.

Az, hogy hány rétege van egy műnek, a szemlélőtől függ, mert az alkotásnak az a mondanivalója, amit a néző kiolvas belőle – emelte ki a művész, aki azt is elárulta a KÉK tagjainak, hogy egyébként Endre a keresztnéve, de karikatúráira a Bandy került fel, s végül ez lett a művészneve.

1984 óta tanít különböző művészeti iskolákban. Jelenleg Százhalombattán óvodástól nyugdíjasig vannak tanítványai. 2014 óta szellemi fogyatékkal élőkkel is foglalkozik a Sérültekért Alapítványnál. Szerinte a tanítás az önmegvalósítás legszebb, leghasznosabb módja.

Bálint Edit
az Érdi Újság munkatársa
(részlet a cikkből)

Fás

Hat torony

Angyal

**Az IRKA-klub
hagyományos őszi pályázatának díjkiosztója
a Szepes Gyula Művelődési Központban
GYÖNGY ÉS GÖRÖNGY címmel**

Ellentétek. Mint a yin és yang, a világos és sötét, a halál és szerelem, a hűség és árulás – melyek (néha) ellentmondanak egymásnak, de ki is egészítik egymást, nem léteznek egymás nélkül, mint a fény és árnyék a természetben.

Ott is együtt van jelen a pozitív és negatív, a tűz és víz, a nő és a férfi örök kapcsolata, mely állandó és folytonos, így alkot szoros egységet.

A díjkiosztó mindig nagy ünnep nálunk. Most különösen az, mert igen színvonalas művek érkeztek, igazi értéket hoztak létre a szerzők. Az utóbbi időszakban egyre több az autodidakta író, költő, akik olyan alkotásokat adnak ki a kezükből, amelyekkel bárhol megállnák a helyüket az országban.

Meg is állják, számtalan díjjal, publikálással büszkélkedhetnek.

Colleen Hoover: Slammed c. könyvében írja:

„Nem az számít, hogy mások mit gondolnak a művekről. Megosztotok másokkal egy darabot a lelketekből. Ezt pedig nem lehet pontozni, mert a lényeg nem a pontozás, hanem maga a költészet. Amikor alkotsz, boldog vagy...”
Igaz, mi mégis értékeltünk, rangsoroltunk. Azokat emeltük ki, amelyekben igényesebb az irodalmi szint, a megjelenítés, az ábrázolás, a költői megformálás...

Tudjuk: szubjektív a rangsor. Az olvasó egyénisége mindig benne van abban, mi tetszik.

Irodalmi klubunk királyi helyzetben van: a KÉK (Képzőművészek Érdi Közössége) ezúttal is értékes festményeket, kerámiákat ajánlott fel a nyerteseknek.

Helyezettek és díjak:

Fődíj:

Pálfy Nándor (Gödöllő)

(Révész Gábor festményét nyerte)

Különdíj:

Varga Imre Lajos (Felsőpakony)

(Wenszky Ágnes festménye)

Próza:

1. Kovács F. István
(Karsch Manfréd festménye)
2. Szabó Ilona Valéria
(Kajtár László festménye)
3. Nagy-Rakita Melinda
(Révész Jolán kerámiája)

Vers:

1. Dylan D. Tides (Sopron)
(Kovács Mátyás festménye)
1. Kósa Márta
(Benkóczy Péter festménye)
2. Szabó Aida
(Márkus József festménye)
2. Habos László
(KÉK-alkotók festménye)
3. Barna Júlia (Hajdúdorog)
(Szekér Gizi kerámiája)

Nívódíjasok (könyvcsomagot kaptak):

Szigetvári Zsófia Petra (Budapest),
Szücs Boglárka (Várpalota)

Elismerő oklevelek:

Fazekas Major Gizella, Kreischer Nelly, Ludwig Géza,
Molnárné Boda Mária (Pécs), Novákovicsné Tóth Ica,
Palkó Tünde (Szekszárd), Péter Erika (Erdély), Seléndy
Balázs (USA), Tarnócziné Barabás Irén, Gyöpös József

SZABÓ VALI ÍRÓI ESTJÉN

Én már régen feladtam, meg se próbálom utánozni, mert hallgatva ezeket a beszélgetéseket, hiába írom le ugyanazokat a kérdéseket, ötleteket, csak halvány visszaidézői az eredetieknek: Somfai István (a Poly-Art elnöke) olyan élvezetesen, fordulatosan irányít, hogy a közönség pizszenés nélkül issza a szavait...

Ja, így könnyű: akárhol szerepelünk (Tárnok, Ercsi, Érd) mindenki az ismerőse: vagy a gimnáziumból, mert tanította az egész régiót, vagy a Tanár Úr zongorázta a talpalávalót még ifjonti korában.

Az est ünnepeltje, Szabó Ilona Valéria, méltó partner volt: tanári precizitással, pedagógiai tudatossággal megkomponált bemutatkozásnak lehettünk részesei: a családi kötődések, a természet, a táj, a szülőfalu hatása, az utazások, tanulmányai, nyelvtanári egyénisége mind-mind helyet kapott. De legjobban a Kismarjai Bocskai Istvánról tartott rendhagyó történelemóra tetszett a közönségnek: a kivetítón láthattuk a tárgyi bizonyítékokat, és megértettük, átértéztük a lokálpatrióta büszkeségét.

Az IRKA-tagok által felolvasott elbeszélésrészletek hűen adták vissza a gondolatiságot, az üzenetet, a hallgatóság csaknem teljes keresztmetszetet kapott a szerző munkásságából.

Johann Sebastian Bach C-dúr szonátának tételei finoman simultak a néhol költői ihletettséggű művekhez: Novák Csilla (fuvolán) és Mályinkó Lóránd (zongorán) kivételes tehetségét dicsérte. Az ELTE hallgatói.

Mekkora öröm volt a Diósdai Szent Gellért Vegyeskar meglepetése, mikor váratlanul énekelve előrejöttek a színre! Vali meghatottan együtt énekelte velük a pávadalt, pedig a szeme ugyancsak csillogott...

Aztán Baka Györgyi! Két témájában és hangulatában ideillő saját verset olvasott föl: szuggesztíven, gyönyörűen, ahogy szokta. Ha nem beszélünk volna az ő tekintélyes irodalmi szerepéről (Megnyíló idő, Belső zarándok, Gyermekkorom madárszíve, Fényfehérben, A csend jelei c. kötetek) és a Hamvas Béla Szellemi Szabadegyetemen tartott előadássorozatáról, akkor is nyilvánvalóvá vált volna, hogy nem véletlenül gondolozzák az ő műveit rangos kiadók.

Lelki-szellemi gazdagodást, feltöltődés jelentett a műsor minden perce.

Daróci Lajosné
az érdi Irodalomkedvelők klubjának vezetője

Jótekonysági KÉK -kiállítás

„Amennyit a szív felfoghat magába, sajátunknak csak annyit mondhatunk” – idézte Vörösmarty Mihály szavait Majorné Bániczki Julianna, aki a Poly-Art Képzőművészek Érdi Közösségének csoportos tárlatát nyitotta meg a Parkvárosi Közösségi Házban..

A napokban már a családokat, gyermekeket, időseket, fogyatékossgal élőket és krízishelyzetben lévőket segítő, gondozó intézmények és szervezetek közösségi termeit díszíti majd egy-egy festmény azok közül, amelyeket a KÉK tagjai ajánlottak fel közös kiállításuk emlékére.

Bár a rendezvény önmagában is gazdag kulturális élményt kínált a megjelenteknek, a kilenc kiállító még jótekonysággal is megtoldotta az eseményt. *Bálint Imre, Benkóczy Péter, Kajtár László, Kávránné Szedmák Ilona, Márkus József, Nagyszalóki András, Tarnócziné Barabás Irén, Vincze Jutka, Wischin Tibor* egy-egy saját munkáját adományozta az Érdi Szociális Gondozó Központ tagintézményeinek és társszervezeteinek.

Récsei Krisztina intézményvezető vette át, hangsúlyozva: meglepte, de meg is hatotta a művészeti közösség gesztusa.

A program során dr. Szöör Anna, a Család- és Gyermekegészségügyi Központ tanácsadója köszöntőjében arra emlékeztette a megjelenteket, hogy október 18-a Szent Lukács, a festők és orvosok védőszentjének napját másfél évtizede a magyar festészet napjaként is ünnepeljük. E rendezvény nemcsak ehhez, hanem október 23-hoz, az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulójához is kapcsolódott, amelynek a legfőbb mondanivalója a hazaszeretet, a patriotizmus.

Ahhoz, hogy valaki szeresse hazáját, először lokálpatriótának kell lennie.

Ennek erősítésében pedig a helyi civil közösségeknek, így a KÉK-nek is, igen fontos szerepük van – mondta a központ munkatársa hozzátéve, hogy a forradalomban művészek is harcoltak, köztük a roma származású Dilinkó Gábor, aki később Párizsban vált ismertté, s Érden is volt kiállítása.

A megnyitóban Julika biztatta a közönséget: ragadják meg bátran a lehetőséget, és merüljenek el az alkotók által elének tárt természet szépségeiben! Érdemes a festményeket előbb távolról, majd közelebbről is megtekinteni, megadva a lehetőséget önmagunknak, hogy elvarázsoljanak az ecsetvonások, vagy a látomásos képeken szemünk előtt, vagy a képzeletünkben hirtelen megelevenedjenek a rejtett formák és alakzatok. Az ókori népek már régen tudják: az élet rövid, de a művészet örök. Ez ma is így van, hiszen ezek a festmények akkor is megmaradnak, amikor alkotóik már másik dimenzióban lesznek.

A teltházas megnyitót Horváth István gitárzenéje, valamint az IRKA irodalmi összeállítása színesítette. A tárlat november 10-ig volt látható. A felajánlott képekben pedig az egyes intézmények lakói, gondozottjai gyönyörködnek majd.

(Részlet az Érdi Újság 2016. október 26-án megjelent cikkéből. Szerző: Bálint Edit, a lap munkatársa)

ÉRDIKUM TÁRNOKON

„A mai ellenséges, vizálykodó világban az ő képei nyugalmat, békét árasztanak, mert csendre, szépségre vágyik az ember” – nyitja meg Benkóczy Péter kiállítását Somfai István, a Poly-Art elnöke.

Hosszan lehet sorolni Péternek a festészetben elért érdekeit, díjait, alkotótáborait, teljesen megérdemelten emelték be munkásságát néhány éve az Érdi Értéktárba. Családi hátterére is a művészetek különféle területei a jellemzők: van író, költő, énekes, zenész, ő maga is kiválóan zongorázik és gitározik.

Festményein a hazai és a határon túli táj, a természet harmóniája látható. Jó gyönyörködni bennük, a szemlélőnek az a gondolata támad, hogy bármelyiket szívesen kirakná otthon a falra.

Egy helyi művésznek is otthont adott most a művelődési ház: Sutyera Éva nem mindennapi alkotó. 14 évet a Török Nagykövetségen dolgozott, ott tanulta meg a porcelánfestést – mutatja be munkáit Lepsényi Katalin: ismertem én őt, tudtam, hogy nyíltszívű, kedves teremtés, de azt nem, ilyen gyönyörű kerámiái vannak.

A török népművészet minden autentikus eleme (ívek, ágak, levelek, színek...) megtalálható ezeken a csempéken, csak ámulunk. Ha nem tudnánk, hogy Éva alkotta, egy török múzeumban vagy egy mecsetben hinnénk magunkat.

Szolnoki Gábor polgármester találóan foglalta össze a mi érzéseinket is: jó, hogy a művészet beköltözik ide, gondolkodásra, feltöltődésre ad lehetőséget. Kúraszerűen kellene ajánlani ezeket a programokat.

Benkóczy Péter egy-egy festménnyel (!) köszönte meg Ábel Csaba és az IRKA-tagok műsorát, a tárnoki asszonyok pedig roskadásig megrakott asztalokkal.

Daróci Lajosné
az érdi Irodalomkedvelők klubjának vezetője

BÚCSÚZUNK

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy **Mosonyi Kiss Gusztáv** grafikusművész – hosszan tartó betegség után – 2016. szeptember 24-én 67 éves korában elhunyt.

1949-ben született Kisújszálláson. Városunkban több mint három évtizede élt és alkotott, mindhalálig...

Munkáiban a tökéletességre törekedett. Aprólékosan kidolgozott grafikáiban a múlt szelleme és a jelen szürrealitása alkot szerves egységet. Szenvedélye volt a sebesség, míg a betegség szenvedései lelassulásra nem készítették... Addig barátaival töltötte szívesen idejét, fiatalként motorozással – később alkotással.

Alapító tagja volt a szentendrei Vajda Lajos Stúdióknak. Munkásságát 2014 óta a Helyi Értéktár Bizottság az Érdikumok között tartja számon.

Az Irodalomkedvelők Klubjának hat költőjével közösen jelent meg gyermekeknek szóló kifestőfüzete Képes barangolások Érden címmel, mellyel a város tisztelgett végtelenül szerény művésze előtt.

Utoljára egy kártyasorozat grafikai munkáin dolgozott, mely folytatása a kifestőkönyvnek. A helyi környezeti értékeket és a településhez köthető nevezetes személyeket feldolgozó kártyacsomag próbanyomatait még kezébe vehette. A magyar földrajzi felfedezők arcképcsarnokának grafikáit már nem tudta befejezni.

2016. október 27-én Szentendrén vettek tőle végső búcsút tisztelői, jó barátai és szerető családja.

Érdi Hungarikum Értéktár

Nem futhatunk...
(M. K. G. gyászírására)

Nem futhatunk el magunk elől, mert úgyis mi vagyunk a vég.

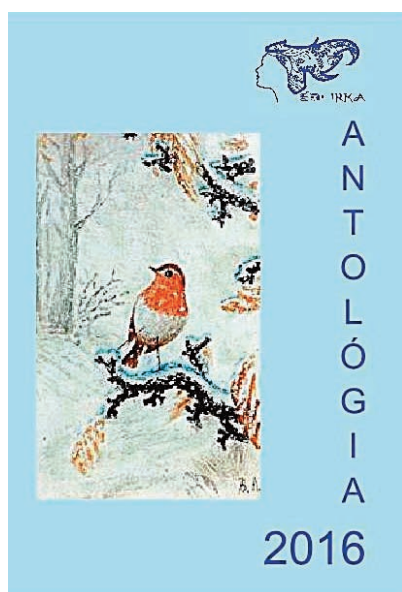
Nem kezdetünk el semmit, mert a kezdet csak olcsó végtermék.

Nem választhatunk jövőt? Kiválasztottuk már e bús jelent.

Nem fordulhatunk el? Csak felemelhetjük, mi ül idelent.

Kissné Matkó Gabriella

MEGJELENT!

az Érdi IRKA 2016-os antológiája.

A kötetben ötvenkét IRKA-s szerző verseivel, prózai műveivel, valamint nyolc KÉK képzőművész alkotásaival találkozhat a kedves olvasó.

A kiadvány megvásárolható a Poly-Art Alapítvány és az IRKA-kör rendezvényein.

Mosonyi Kiss Gusztáv: Képek a természetről

Tisztelt Olvasóink!

Ha szeretnének többet megtudni a Poly-Art Alapítványról és az IRKA-körről, látogassanak el honlapunkra.

www.poly-art.hu

TARTALOM

Versek:

Fazekas Major Gizella, Bóhm András,	1
Dylan D. Tides	1
Péter Éva Erika, †Májfer József, Karácsony István	2
Kreischer Kornélia, Szabó Imre, Tormássy Erzsébet,	3
Petrik István	3
†Bíró András, Kósa Márta	4
Magyar András, Sall Margit, †Jáki Ferenc	5
Temesi Éva, Gani Zsuzsanna,	6
Tarnócziné Barabás Irén	6
Ludwig Géza, Votin József, Wegenast Róbert,	7
Beck Zoltán	7
Seléndy Balázs, Kissné Matkó Gabriella,	8
Habos László, Bozó Patrik	8
V V V L [A N], Nagy-Rakita Melinda,	9
Barna Júlia	9
Szabó Aida (Jampa drolma), Schmidt Gyöngyi	10
Molnárné Boda Mária, Zentai Eta, †Szabó Gábor	11

Diákírók:

Pálfi Nándor, Szatmári Kristóf, Sági Luca,	12
Szücs Boglárka	12
Szigetvári Zsófia Petra, Metzger Soma	13

Haiku-oldal

14

Prózák:

Kovács F. István: Kiccipő	15
Novákovicsné Tóth Ica: Imre mint bika	17
Szabó I. Valéria: Próza a kertben	18
Rendik Zsuzsa: Könnyű ebéd	19
Pergel Antal: Fent a hegyekben	20
Máté Miklós: Vészbejárat a Kárpát-medencébe,	21
Kárász Tamás: Szent a béke	21
Szabó Aida (Jampa drolma): Belső út	22
Varga Imre Lajos: Újkori karácsonyi ének	23
Pálfi Nándor: Örökkévalóság	24

Bemutakozás:

Péter Éva Erika, Pálfi Nándor	25
László Bandy	26

KÉK-oldal

27

Beszámolók:

Gyöngy és göröngy... (Daróci Lajosné)	28
Szabó Vali írói estjén (Daróci Lajosné)	29
Jótekonysági KÉK-kiállítás (Bálint Edit)	30
Érdikum Tárnokon (Daróci Lajosné),	31
Búcsúznak...	32

Illusztrációk:

László Bandy	1,2,4,5,6,9,10,11,16,23,26,27
--------------	-------------------------------

Érdi IRKA irodalmi-kulturális folyóirat • Megjelenik negyedévente a Poly-Art Alapítvány támogatásával • Felelős szerkesztő: Daróci Lajosné, tördelőszerkesztő: Habos László • A szerkesztőség levélcíme: Szepes Gyula Művelődési Központ 2030 Érd, Alsó u. 9. • E-mail: dalane@freemail.hu, haboslaci@freemail.hu • IRKA-logó: Mezőfi Virág • Nyomdai munkák: Progresso Print Kft. • Kiadja a Szepes Gyula Művelődési Központ • ISSN:2062-8048